

**minden olvasónknak
nagy napot ajándékozunk!**

Strana 12 oldal

Poštarina plaćena u gotovom!

Cena - ára 1 dinár

Reggeli Újság

Noviszád, 1939 december 19, kedd

Urednik — Szerkesztő
ANDRÉE DEZSÓ

20. évfolyam 348. szám

A finnek megsemmisítettek két orosz hadosztályt

Az angolok elsüllyesztettek egy német cirkálót - Berlin tartózkodással fogadta Ciano beszédét - A német-orosz közeledés részben meglepetés volt - írja az olasz sajtó

Londonból jelentik: A Daily Telegraph helsinki tudósítója szerint a finnek teljesen megsemmisítettek két orosz hadosztályt. A két hadosztály 36.000 embere részben elesett, részben megsebesült vagy fogságba került.

A Reuter-iroda közli, hogy a Finnországban élő angolok és kanadaiak önkéntes légiót alakítanak.

SVINHUFWUD

A HARCTÉRRE JELENTKEZETT

Helsinkiből jelentik: Svinhufwud, a finn köztársaság volt elnöke, jelentkezett a katonai hatóságoknál és kérte besorozását a harctéri egységekbe. A volt elnök most töltötte be 72. életévét.

AKÁR SPANYOLORSZÁGBAN, AKÁR FINNORSZÁGBAN...

Londonból jelentik: Bastianini londoni olasz nagykövet a Sunday Times munkatársa előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Örömmel fogadtam Chamberlain miniszterelnök kijelentését Finnországról. Nagyon jól esik, hogy Anglia éppen úgy segítséget nyújt, mint Olaszország. Az angolok talán most kissé jobban megértik spanyolországi beavatkozásunkat. Egyre megy, akár Spanyolországban, akár Finnországban harcolunk a bolsevizmus ellen.

6. Ciano gondosan mérlegelt és mérsékelt szavaiból az is kitűnik, hogy Olaszországot nagyon aggasztja az esetleges balkáni orosz beszűrődés veszedelem.

7. A beszéd legfontosabb tanul-

sága az, hogy Olaszország jelenleg a nemhadviselés politikáját tartja ugyan helyesnek, de szárazon tartja puskaporát minden eshetőségre.

Ha Németország lemondott volna...

Rómából jelentik: A Stampa Ciano beszédével kapcsolatban megállapítja, hogy ha Németország hajlandó lett volna Danzigről lemondani, Mussolini a siker reményében értekezletet hívhatott volna össze. Közben azonban megtörtént a német-orosz közeledés, amely Róma számára sem volt minden meglepetés nélkül való. Ilyen előzmények után teljesen indokolt meglepetés nélkül való az elhatározása, hogy a maga részéről nem kezd hadműveleteket. Ennek ellenére a Németországgal kötött szövetség fennáll és a külpolitikai párfordulások korszaka egyszersmindenkorra véget ért — írja a lap.

BERLIN TARTÓZKODÓ

Budapestről jelentik: A kormány-párti Pest című lap berlini tudósítója a következőket közli:

Az a tartózkodás, amely berlini illetékes helyen Ciano szombati beszédével kapcsolatban azonnal kifejezésre jutott, még vasárnap sem oldódott fel és a vasárnapi lapok Ciano beszámolójából csupán azokat a részleteket közölték, melyeket az irányadó külpolitikai tényezők német szempontból érdekesnek tartottak.

OLASZBARÁT TÜNTETÉS BUDAPESTEN

Budapestről jelentik: Vasárnap délelőtt a szabadságtérj országzászló előtt lelkes olaszbarát tüntetés volt Ciano külügyminiszter szombati beszéde alkalmából. Az országzászló előtt Sebestyén Imre dr. nyugalmazott kuriai bíró mondott beszédet és a magyarság köszönetét tolmácsolta Ciano gróf magyarbarát megnyilatkozásaiért. Az óriási tömeg lelkesen éltette Olaszországot, Mussolinit és Ciano.

KUSINEN

KEGYVESZTETT LETT

Rómából jelentik: A Regime Fascista tallini jelentése szerint Kusinen, a finn ellenkormány elnöke kegyvesztett lett Moszkvában, állítólag azért, mert a háboru kitörésekor kijelentette, hogy két héten belül Helsinkj tornyain vörös zászló leng majd. Azt is állította, hogy

a kommunistapárt oly erős Finnországban, hogy a háboru megindulása után azonnal lázadást szervezhet és a lakosság a szovjet mellé áll. Minthogy ezekből az ígéretek-ből semmi sem lett, a moszkvai kormány eljuttatta Kusinent — írja a tudósító.

OLASZORSZÁG

AZ ELSŐ BALKÁNI HATALOM

Rómából jelentik: A Relazioni Internazionali foglalkozik Szovjet-oroszország politikájával. Megállapítja, hogy Szovjetország a világháboru következményeként Kelet felé szorult vissza, most pedig visszaszerzi akkor elvesztett pozícióját. Sokan azt kérdik, vajon mik lesznek a szovjet politikájának további állomásai. Az India felé való előretörés tervével egyelőre nem lehet foglalkozni. Nagyobb figyelmet érdemel a szovjet-politika tevékenysége a dunai és a balkáni Európa irányában. A fasiszta nagytanács ülése világosan kifejezésre juttatta, hogy mindaz, ami a Dunavidéken és a Balkánon történik, közelről érinti Olaszországot. Ennek a kijelentésnek nagy fontossága van. Olaszország az első balkáni hatalom és ha Európa más vidékén az egyensúly megbomolhatott, ez a Balkánon nem történhetik meg.

Elsüllyesztett német cirkáló

Londonból jelentik: Az angol tengernagyi hivatal hivatalos közleménye megerősíti, hogy az Ursula angol tengeralattjáró december 14-én elsüllyesztette a »Köln«-osztályba tartozó egyik német cirkálót.

NÉMET HADIJELENTÉS

Berlinből jelentik: A német véderő főparancsnoksága hétfőn a következő hadijelentést adta ki:

A Mosel és a Pfalzi erdő között a tüzérségi tevékenység mindkét részről valamivel élénkebb volt. A légi haderő felderítő repüléseket végzett Kelet-Franciaország és az Északi-tenger felett. A német repülők felderítéseik során északon a Shetland-szigetekig, délen pedig Portsmouthig hatoltak és több parti őrhajót elűztek támaszpontjáról. Egy őrhajót bombavetéssel elsüllyesztettek. Este angol repülők támadást kíséreltek meg a német partok ellen.

Az Admiral Graf Spee páncélos hajó nem kapott annyi időre tartózkodási engedélyt az uruguayi kormánytól, amennyi a tengeri utra alkalmassá tételéhez szükséges lett volna. A véderő vezére és legfőbb parancsnoka ezért parancsot adott a hajó kapitányának, hogy a páncéloshajót az uruguayi felsővízeiken kívül felrobbantsa és megsemmisítse. Ez december 17-én megtörtént.

CIANO BESZÉDENEK TANULSÁGAI

Londonból jelentik: A legtöbb angol lap részletesen közli és elemzi Ciano gróf szombati beszédét. A lapok a beszédet fontos megnyilatkozásnak tekintik és a következő megállapításokat vonják le belőle:

1. Olaszország nem akarja, hogy bevonják a háboruba.

2. Olaszország meg van győződve arról, hogy az események indokolják az óvatosság és függetlenség politikáját.

3. Olaszország továbbra is fenntartja teljes cselekvési szabadságát.

4. Az olasz-német egyezmény kétségkívül záradékot vagy hallgatólagos megállapodást tartalmazott, amely mentesíti Olaszországot attól, hogy feltétlenül beavatkozzék a háboruba.

5. Ciano cáfolta ugyan azt a híresztelést, hogy Olaszország a semleges balkáni csoport élére akar állni, de felajánlotta jó szolgálatait a balkáni ellentétek kiküszöbölésére.

Karácsonyi ajándékul

válasszon: modern női kezításkát, férfi zsebtárcát, utazó táskát, divatos bőrvet, vagy bármi más elképzelhető bőröndös árut a

„MERKUR”

Noviszád,
Trg Oslobođenje
Apolló ház

speciális bőröndös áru üzletben

Zsarolás miatt letartóztatott egy noviszádi kereskedő

Brájer Dezső noviszádi kereskedő, a Vatra cég tulajdonosa feljelentést tett Pavlovics Dobrivoj fakeskedő, a Moravac cég tulajdonosa ellen.

Pavlovics azzal az állítással, hogy Brájer egy kilogramos Likalit-csomagba csak 80 deka Likalit-szenet tett, meg akarta zsarolni 10.000 dinár erejéig.

Ennyit kért azért, hogy ne tegyen feljelentést ellene. Brájer szintén belement az üzletbe és titokban értesítette a rendőrséget.

Két detektív rejtőzött el Brájer lakásán, ahol megjelent Pavlovics, hogy a pénzt átvegye. Brájer leolvasott kétezer dinárt, amikor a detektívek előléptek s a zsarolót letartóztatták.

Pavlovicsot átadták a vizsgálóbíróknak.

KARACSONYRA
legszebb csokoládéfigurák
RUFF cukorkaüzletben kaphatók

Kicserélték a szentai képviselőtestület egy részét

Tizenhét új városi képviselőt nevezett ki a belügyminiszter

Szentáról jelentik: A belügyminiszter rendeletileg felmentett a tisztségétől 17 szentai városi képviselőt.

A felmentett képviselőtestületi tagok között van többek között: Vujics Száva volt városelnök és parlamenti képviselő, Olajos György, dr. Ludajics Sztanoje ügyvéd, Pethő Sándor, Knezevics Milivoj gimnáziumi igazgató, Pejlin Jován, Tóth Miklós, dr. Ferenczi Antal, Gyurák József, Vámos János tanár, Kadvány Károly, Bábin Szvetozár, Papp Frigyes, Kozár Gyula, Takács István és Gligorijevics Angyalko.

Egyidejűleg a belügyminiszter új képviselőtestületi tagokat nevezett ki.

Tizenhét új városatyá kapott kinevezést, akik között a következők vannak: Páskunov Petár ügyvéd, Szvircevicus Dusan, dr. Teleki István tanár, Orosz Mihály földműves, Rudics Mihály földbirtokos, dr. Zagorica Iván közjegyző, Edelenyi Miklós ügyvéd, Vujadinovic Jován, Miskel János gazdálkodó, dr. Bánfy Boldizsár gyógyszerész, Tóth Lukács napszámos, dr. Konyovics Bózsó orvos, Kocsis Pál Márton, Márton Péter szabó és Tarka Ferenc kovács.

A képviselőtestület már közel egy esztendeje nem tartott közgyűlést. Valószínű, hogy most az új testület hamarosan közgyűlésre ül össze.

Szmedrevói és zsupszakai borkülönlegességek mellett szórakozhat Szubotícán a **GRAND** kávéházban

Vasárnapi népgyűlések

A független demokratapárt elnöke szerint a választói törvény hamarosan elkészül

A vasárnapi politikai gyűlések közül a legjelentősebb beszéd a szarajevói független demokrata gyűlésen hangzott el. Dr. Budiszávyevics Szrgján szociálpolitikai miniszter kijelentette, hogy a választói törvénytervezet már elkészült.

A törvényt hamarosan életbeléptetik. Az új választójogi törvény sokkal demokratikusabb, mint az eddigi. A népek teljes szabadságot ad, hogy véleményét nyilvánítsa.

A BEOGRÁDI RADIKÁLIS GYŰLÉS

Dr. Markovics Lázár igazságügyminiszter vasárnapra az egész országból Beogradba hívta a híveit, hogy véleményüket nyilvánítsák a radikális pártban bekövetkezett szakadásról. A radikálisok nagygyűlésén harmincan szólaltak fel. Dr. Markovics nagy beszédében a szerbhorvát meggyezést védte. Kijelentette, hogy

már Protics Sztojának, a radikálisok egyik legnagyobb embeérének is az volt a meggyőződése, hogy a horvát kérdés gyökeres rendezése nélkül nem lehet jugoszláv politikát csinálni.

Végül hangoztatta, hogy valamenyny radikalisan egyesülnie kell, mert ha ezt nem teszik, akkor a radikális párt teljesen elveszik.

A HORVÁT PARASZTPÁRT ÉS A SZÉLSŐSÉGEK

A horvát parasztpárt vasárnap

Varazsdinban gyűlést tartott, amelyen felszólt dr. Krnyevics Juraj, a horvát parasztpárt főtitkára is. Dr. Krnyevics

elítélte azokat, akik jobboldali vagy baloldali szélsőséges jelzőszavakkal meg akarják bontani a horvát nép egységét.

A kommunista tüntetéseket mindössze tíz agitátor szervezi, akik kihasználják a városba tóduló szegénység elégedetlenségét és a horvát nép legszentebb érdekeit sértik meg.

Dr. Krnyevics kijelentette, hogy a száborválasztásokat akkor tartják meg, amikor azt a nemzetközi események lehetővé teszik. A száborválasztói törvény olyan lesz, hogy minden 40.000 emberre jut egy mandátum

és a kis politikai pártok ereje is megnyilvánulhat.

VOJVODINAI GYŰLÉSEK

A vojvodinai népmozgalom magyar tagozata szombat este Szomborban tartott gyűlést, amelyen a következők beszéltek: dr. Nagy Iván, dr. Raics Károly, dr. Bottlik Dezső és dr. Vukovics Gerő. A Topolára hirdetett gyűlés technikai okokból elmaradt.

Szubotícán vasárnap délután tartottak gyűlést

a Molnár-féle vendéglőben. Ezen a gyűlésen dr. Nagy Iván, dr. Pummer Sándor és Bagi Péter beszélt.

A német lapok közlik a szövetségesek hadikikötőiről és a Maginot-vonalról készült repülőfelvételeket

Londonból jelenti a Reuter-iroda: A Cevenity 244 tonnás angol motorhajót vasárnap délután Anglia keleti partjaitól 8 mérföldnyire két német repülőgép gépfegyvertűzzel és bombával megtámadta. Egy bomba eltalálta a hajót. A kapitányt és a legénységet sértetlenül partra szállították.

NÉMET REPÜLŐK ANGLIA FELETT

Londonból jelentik: Az angol légügyi minisztérium jelentése szerint vasárnap a késő délutáni órákban Anglia keleti partjainak több pontja felett német repülőgépeket vettek észre. A légvédelmi tüzérség tüzelt a gépekre, majd az angol vadászgépek elűzték a német gépeket.

Berlinből jelentik: A vasárnapi német lapok franciaországi s angoliai fényképfelvételeket közölnek. Ezeket német felderítő repülőgépek készítették. A fényképek kis

magasságból készültek és éles felvételeket mutatnak a francia s angol hadikikötőkről, ipari központokról és a Maginot-vonaltól.

AKNARA FUTOTT NORVÉG GÖZÖS

Oslóból jelentik: A Strindheim nevű 460 tonnás norvég gőzös a skót partok közelében aknára futott és elsüllyedt. A legénység 8 tagja eltűnt. A hajó kapitányának holttestét és két megmenekült tengerészt egy másik norvég gőzös partra szállította.

Az Avala ostendel jelentése szerint vasárnap Ostendébe érkeztek a Rosa belga teherhajó legénységének megmentett tagjai. Ezt a hajót december 13-án süllyesztették el, hét mérföldnyire az angol partoktól. A tengerészek elbeszélése szerint hajójuk mágneses akna áldozata lett, mert a szerencsétlenség időpontjában semmiféle tengeralttjárót nem láttak.

NÉMET TILTAKOZÁS MONTEVIDEOBAN

Montevideoból jelenti a német távirati iroda: A montevideói német követ-kormányja utasítására tiltakozott az uruguayi kormánytól, mert a nemzetközi jog és szokások megsértésével megtagadta a Graf Spee hajótól a sérülései kijavításához szükséges engedélyt. A hadihajó parancsnoka ugyancsak tiltakozott az ellen, hogy az uruguayi kormány visszautasította a hadihajó sérüléseinek kijavítására kifizető határidő meghosszabbítását.

IDEGEN REPÜLŐK HOLLANDIA FELETT

Amszterdamból jelentik: Holland hivatalos közlemény szerint vasárnap idegen repülőgépek jelentek meg Hollandia felett. A gépek többször átrepültek az ország központját és csak akkor hagyták el Hollandia területét, amikor több vadászraj felszállt és amikor a földről is tűz alá vették őket.

ELŐRÖZÉS: Karácsonyi ajándékot a SALON könnyen választhat, ha meglátja a „Zágorita” női és férfi fehérnemű modelljeit, fűzők, melltartók a legújabb divat szerint készülnek. Mindenben dus választék. Noviszád, Zselyeznicska 34

Szubotica város hetvenezer dinár karácsonyi segélyt utalt ki napidíjas alkalmazóinak

Vita nélküli zsolott le a rendkívüli közgyűlés

Szubotica város képviselőtestülete hétfőn délelőtti rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek tárgysorozatán mindössze négy ügy szerepelt. A közgyűlést kilenc óra után nyitotta meg dr. Lipovencsics László városelnök és javaslatot terjesztett elő, hogy a város részesítse karácsonyi segélyben napidíjas alkalmazóit. Az indítványhoz többen hozzászóltak és azt kívánták, hogy ne csak a napidíjasok kapjanak segélyt, de a városelnök kifejtette, hogy

általános segélykiosztásra nincs fedezet az idei költségvetésben.

A közgyűlés elfogadta a város javaslatát és száz-száz dinár segélyt, a családtagok számára pedig ötvenöt-ötvenöt dinárt szavazott meg. A városnak hetvenezer dinárjába kerül a napidíjasok segélyezése.

A közgyűlés ezután vita nélkül, gyors ütemben zajlott le. A törvényeségi fogház számára kertgazdaság létesítésére tizenkét hold földet szavaztak meg az ugynevezett kupacsi réten, holdanként négyszáz dinár évi bérösszegért. A városelnök bejelentette, hogy

biztosították a városi épületeket tüzkár ellen, tizenkétmillió dinár értékben.

Végül a városelnök kellemes karácsonyi ünnepeket kívánt a képviselőtestület tagjainak és berekesztette a közgyűlést.

Alkalm ajándékok: *Ítémafűk, akta-táskák, pénztárcák*
Slagernál Szubotica
Jelašićeva 2

A Graf Speet Hitler parancsára elsüllyesztették

A robbanást a fiszfikar végezte – A legénységet a Takoma német hajóra szállították – Heves harcok a norvég–finn határon

Montevideóból jelenti a Reuter iroda: A Graf Spee német páncélos-hajó vasárnap este elhagyta Montevideo kikötőjét, majd saját legénysége elsüllyesztette. A hajó elindulása előtt a legénység egyrészt a hajó élelmiszerkészletének legnagyobb részét a montevidói kikötőben horgonyzó Takoma német tartályhajóra szállították át. Későbbi jelentések közöttük, hogy

a hajó az argentin vizek felé indult, majd rövidesen elvesztették szem elől. Nem sokkal ezután az a jelentés érkezett, hogy a Graf Speet elsüllyesztették. A hajó éjfél után 7 perccel tűnt el a tenger hullámaiban, több robbanás után. A hajó elsüllyedését követően öt mentőcsónakon mintegy 500 ember menekült el.

szovjet harcikocsi-oszlopait bombázták.

A Havas-iroda helsinki tudósítója félhivatalos forrásból úgy értesül, hogy a finnek a háboru kitörése óta összesen 176 szovjet-tankot zsákmányoltak.

A JÉG NEM ELÉG SZILÁRD

Helsinki iroda: Sampere ipari városban vasárnap 10 óra 10 perctől 11 óráig légi riadót rendeltek el. A városnak körülbelül 60.000 lakosa van. A lakosság egyharmadát, az asszonyokat és gyermekeket már előzően vidékre szállították. A gyárakban minden nem mozgósított munkás dolgozik. A város kitűnő léghátrító ágyúkkal rendelkezik.

A jelentés a továbbiakban közli, hogy a hivatalos jelentésben említett Suvanto folyó, amely ellen a szovjetcsapatok legutóbb nagyszabású támadást indítottak, a Ladoga-tóba ömlik. A folyó igen széles és körülbelül 20 kilométer hosszúságban befagyott. A jég azonban még nem teljesen szilárd, a szovjetcsapatok tehát nem tudnak átkelni a folyón. A tó befagyását a finn tüzéség is megakadályozta, mert az összeálló jeget golyózáppal szétfőri.

Oslói jelentés szerint Norvégiában a finn segélymozgalomra eddig 2,5 millió norvég koronát gyűjtöttek.

SZOVJET HADIJELENTÉS

Leningrádból jelentik: A leningrádi katonai körzet vezérkarának

jelentése szerint a szovjetcsapatok vasárnap Petsamótól délre 75 kilométernyire előnyomultak és jelenleg 152 kilométerre vannak az orosz-határtól.

A MEGHIUSULT OFFENZIVA

Helsinki iroda: A keleti határon szovjet részről megindított támadást a finnek mindenütt visszaverték. A szovjetcsapatok csak Petsamonál értek el sikereket, ahol a finnek — mint már jelentettük — Salmijerviig szorították vissza. A karéliei földszoroson az oroszok erős tüzéségi előkészítés után ötven harcikocsival támadtak. A finnek megtartották állásaikat, tíz-négy harcikocsit harcképtelenné tettek, négy harcikocsi pedig megadta magát. Az orosz halottak száma százakra rug.

MOLOTOV NEM VÁLASZOL

Ugyanez a jelentés közli, hogy a finn lapok nézete szerint Tanner külügyminiszter rádióbeszédére választ várni tulzott derültség volna, amelyet az eddigi események és a szovjet magatartása legkevésbé sem indokol. A finn külügyminisztériumhoz közelálló Illa Sanoma c. lap értesítése szerint moszkvai diplomáciai körökben arra számítanak, hogy Molotov egyáltalán nem válaszol a finn külügyminiszter beszédére. Molotov egy moszkvai diplomata előtt kijelentette, hogy a tárgyalások megszakadásáért egyedül Tanner felelős.

Megállított előnyomulás

Helsinki iroda: A Stefani-iroda tudósítója megerősíti, hogy a finnek északon, Salmijervitől 60 kilométernyire teljesen megállították az orosz előnyomulást. A finn csapatok az ipartelepek, hidak és utak megsemmítése után rendben visszavonultak Pitkijervi felé, fenntartva az összeköttetést a finn hadsereg zömével, amely az ittlévő erődnyalaknál készenlétben várakozik. Salmijervi és Suomisalni között a finnek nyolc ellenséges támadást vertek vissza és súlyos veszteségeket okoztak az ellenségnek.

AZ OROSZOK VESZTESÉGE

Párisból jelentik: A Havas-iroda helsinki tudósítója szerint az orosz hadsereg a karéliei földszoroson és a Ladoga-tótól északra levő arcvonalon a háboru kitörése óta 130 harcikocsit veszített. Az orosz gépesített dandárokot főleg a Mannerheim-vonal előtti területen és a finn aknamezőkön való áthatolás során érték súlyos veszteségeket. Az oroszok egyedül a Taipole ellen intézett támadásnál 5 harcikocsit, több pontonhidat, számos ágyút és mintegy 1500 halottat veszítettek. Ebben a harcban az oroszok összes vesztesége foglyokban, eltűntekben és sebesültekben 12.000 emberre rug.

Az arcovalról érkező jelentések szerint a finnek ellentámadása a Ladoga-tótól északra kedvezően fejlődik. Az orosz harcikocsik elleni sikereket általában a kiváló finn elhárító tüzéségnek tulajdonítják. A számbelileg gyengébb finn csapatok nagyszerűen kihasználják országuk földrajzi előnyeit. A

Mannerheim-vonal földalatti erődítményeinek nagy része finn gránitból épült.

HEVES HARCOK

A NORVÉG—FINN HATÁRON

Oslóból jelenti az Avala: A norvég távirati iroda tudósítója a norvég—finn határon Svanvikból a következőket jelenti: Vasárnap délután 10 órakor a szovjet és a finn csapatok között újból heves harcok kezdődtek. Svanvikban jól halani az ágyudörgést és a gránátok robbanását. Ugylátszik, hogy a finnek Kirkijervi irányában visszavonulnak. Több finn katona, akiknek visszavonulási útját az oroszok elválták, átlépte a norvég határt. Ezeket a katonákat lefegyverezték és internálták. A harc tovább folyik.

Oslóból jelenti az Avala: A norvég vezérkar, amely állandó összeköttetésben van a finn határon szolgáló teljesítő norvég őrségekkel, kijelenti, hogy a határmenti harcok során Norvégia területét nem sértették meg.

Az elsüllyesztés részletei

Az elsüllyesztésről szóló részletesebb jelentés közli, hogy a Graf Spee, miután kifutott a kikötőből, a parttól 4 mérföldre lehorgonyzott. Tizenegy óra után néhány perccel a hajó sűrű füstfelhőbe burkolózott, majd 12 óra után 7 perccel több robbanás következett és a hajó elsüllyedt. A Takoma német hajó a Graf Spee közelében cirkált. Rajta kívül még két argentin hajó tartózkodott a közelben.

A német távirati iroda hétfőn reggel kiadott jelentése szerint az uruguayi kormány nem engedélyezett annyi tartózkodási időt, hogy a páncélos újra teljesen hajózóképes állapotba hozzák. Hitler kancellár Langsdorf kapitánynak, a hajó parancsnokának utasítást adott, hogy a hajót semmisítse meg. A Graf Speeről elindulása előtt elsősorban az idősebb és családos tengerészeket szállították át a Takoma tartályhajóra.

LANGSDORF KAPITÁNY ÖNGYILKOS LETT?

Buenos Airesből jelenti az Avala: Langsdorf kapitány, a Graf Spee parancsnoka öngyilkosságot követett el.

Londonból jelenti az Avala: A Press Association montevidói jelentése szerint a Graf Speet a Renon, Dunquerque, Achilles, Ajax és Ark Royal angol hadihajók várták.

A német távirati iroda riodejaneiroi jelentése szerint a Renon angol hadihajó az Ark Royal repülőgépanyahajóval együtt vasárnap reggel futott be Rio de Janeiro kikötőjébe. Mindkét hajó Fokvárosból érkezett azzal a céllal, hogy a főbb angol hadihajóval együtt akcióba lépjen a Graf Spee ellen. (A. A.)

ELLENTÉTES HIREK A TISZTEK SORSARÓL

A Havas-iroda későbbi jelentése szerint a Graf Spee csatárcirkálón történt robbanáskor a hajó parancsnoka és valamennyi tiszt életét vesztette. A hajót a tisztikar robbantotta fel. (A. A.)

A Havas-iroda újabb montevidói jelentése viszont arról számol

be, hogy a Libertad argentin cirkáló motorcsónakja felvette a Graf Spee parancsnokát és tisztjeit. (A. A.)

BERLIN JELENTI: AZ ANGOLOK GÁZGRÁNÁTOKAT HASZNÁLTAK

Montevideóból jelenti a német távirati iroda: Dr. Merhoff Walter uruguayi orvostanár, aki a Graf Spee hadihajó gázsérült legénységét megvizsgálta, kijelentette azt, hogy a klinikai vizsgálat megerősítette azt a korábbi megállapítást, hogy a sebesülteken gázmérgezés tünetei észlelhetők. A semleges szakértőnek ez a lelete egy bizonyítékkal több arra, hogy az angolok gázgránátokat használtak — teszi hozzá a német távirati iroda jelentése. (A. A.)

AMERIKA TILTAKOZÁSRA KÉSZÜL

Washingtonból jelenti az Avala: Hull külügyminiszter újságírók előtt kijelentette, hogy az amerikai köztársaságok együttes tiltakozást intéznek a hadviselő felekhez a panamai értekezleten megállapított biztonsági övezet megsértése miatt.

Finn hivatalos jelentés

Helsinki iroda: A finn főparancsnokság vasárnapi hivatalos jelentése így hangzik:

A szovjetcsapatok a karéliei földszoroson a tüzéség támogatása mellett folytatták támadásaikat. Valamennyi támadást visszavertük. December 15-én és 16-án összesen 30 szovjet harcikocsit semmisítettünk meg. Az ellenség át akart kelni a Suvanto folyón, de visszaverttük. A földszoros nyugati részén is visszavertük az ellenség helyi támadásait, úgyhogy ezen az arcvonalszakaszon már csak tüzéségi párharc folyik. A finnek három, egyenként 30 tonnás tankot megsemmisítettek.

A keleti arcvonalon visszavertük az ellenség megismételt támadásait a Ladoga-tó környékén. Luomolánai két orosz üteg súlyos veszteségeket szenvedett. Tolvajervinél a finn csapatok folytatják előnyomulásukat. Aglajervl mellett, Tolvajervitől 20 kilométerre északra egész napon át elkecseregett harc folyt. A Ladoga-tó partján elhelyezett finn ütegek három szovjet harcikocsit megsemmisítettek.

A tengeren csak felderítő tevékenység folyt. A szovjetrepülő Petsamonál és a Lappföld északi részén jelentéktelen bombázásokat hajtottak végre. A finn repülőrendkívül tevékenyek voltak és a

Lelepleztük a „Csibi csodát”

Saját kezével illőgeti az ágyat a tízéves fiucska, aki pajkos-ságával reméltetbe ejtette az egész palánkai járást

Tegnapelőtt este beállt a szerkesztőségbe egy tisztviselő — ismerősünk. Mosolygóarcu kisfiút hozott magával.

— Itt a csibi csoda! — mondja. A kisfiu legényes önbizalommal előlép, kezét nyújtja, bemutatkozik: — Martin Trauth, grüss Gott!

Ez az a híres kisfiu, aki lázba hozta Csib nagyközönség lakosságát, sőt az egész bácskapaánkai járást is. Este ágya körül kopogások, dobbanások és más titokzatos dolgok történtek. Csib közönség lakossága babonás félelemmel figyelte a kisfiu körül történő titokzatos eseményeket, sőt — mint már megírtuk —

a tömegszuggesztió alól nem tudta kivonni magát a falu orvosa, lelkésze és gyógyszerésze sem.

A kis Martint megírdi szülei behozták dr. Annau noviszádi ideggyógyorvoshoz, aki megállapította, hogy semmi baja nincs, főképpen nem rejtőznek benne természetfeletti erők. Dr. Annau szanatóriumában a »szellemelek« nem jelentkeztek, ezért a fiucska a szülők az orvos tanácsára elvitték karavukovói rokonaihoz, hogy ott is kísérletet tegyenek a rossz szellemelekkel. Csodák-csodája, Karavukovon ismét kopogásokat hallatott a gyermek ágya.

Most újra behozták Noviszádra az orvoshoz.

A fiucska pajkos büszkeséggel meséli, hogy a titokzatos erők milyen patáliát csapnak esténként az ágya körül. Látszik, hogy nem fél tőle, sőt örül is, mint valami jó csínynek.

A fiucska az éjszakát tisztviselő ismerősünk lakásában tölti. Megbeszéljük, hogy estére kimegyünk és az ágyban fekvő gyermek mellett ellenőrizzük, mit művelnek azok a pihent eszű szellemelek.

Ismerősünk Petrovaradinban lakik. Találkozás az Efka vendéglőben.

JÖN A SZELLEM

Fél 11-ig üldögélünk az Efikában jóféle szeremi siller mellett. Órákat nézzük, már le is mondunk arról, hogy ma este szellemelek társalogjunk, amikor egyszerre csak kivágódik az ajtó.

Barátunk izgatottan, halvány arccal áll az ajtóban:

— Siessenek az urak, mert a cirkusz megkezdődött.

Több ízben furcsa kopogást hallottunk.

Nekiödlünk, hogy tettenérjük a »szellemet«. Fényképezőgépet is viszünk, hátha alkalmunk lesz lefényképezni.

Már az előszobában halljuk, hogy a »szellem« ugyancsak dörömböl. Ejnye, még csak kis türellemmel légy, mindjárt megnézünk.

A gyermek ragyogó arccal fogad az ágyban Roppantul örül, hogy csodálói érkeztek.

Körülnézzük az ágyat, se alul, se felül semmi gyanus jel. A gyermek dühével takarozik.

Várunk, semmi nesz. Lezsavarjuk a villanyt, mert átlólag a szellem csak sötétben szeret hancurozni. Valóban, a gyermek törzse környékéről tomba kopogást hallani.

mintha valaki a matracot ütögetné. Riadalom fut végig a társaságon.

ÜLDÖZZÜK A SZELLEMET

Világot gyújtunk, a gyerek két kezét a dunyha fölé tesz és kezemmel gyengéden megfogom, hogy ne mozoghasson. Ujra sötétség, néhány másodpercnyi csend, majd hirtelen dörömbösszerű kopogás. De ezuttal nem az ágy közepéről hallatszott, az ágy végéről kopogott az a csintalan szellem, éppen úgy, mintha a fiucska a lábával rugdalóztatna volna...

Ah, kezdünk már a rejtély nyomára jönni...

Ujabb kísérletet teszünk. A gyermek anyja figyelmeztet, hogy ne fogjam meg a gyereket, mert a »szellem« akkor nem hajlandó kopogni.

Ejnye, de furfangos szellem ez. Na nem baj, csavarjuk le a villanyt.

A gyermek keze ismét a dunyha alatt. A sötétben egyik kezemet a takaró alatt a gyerek keze felé csuszítom, attól mintegy három centiméternyire álapodik meg. Másik kezem a gyerek lába közvetlen közelében leselkedik a szellemre. Na most gyere szellem, ha mersz.

A »szellem« jön is, gyors egymásutánban négyet kopog. Balkezemmel érzem, hogy

a gyerek kezénél a takaró néhány-szor meglöbög.

Ott mozog a szellem!

Mindjárt a szellem kopogása után én is dörömbölök egy sort a tulajdon öklömmel. A jelelvők persze ezt nem láthatják a sötétben. Felkiáltanak:

— Most, most egészen tisztán hallatszik a szellem kopogása.

Megnyuglatom őket feőle, hogy én kopogtam. És a szellemet is sikerült megérintni: a gyermek saját kezével végezte a kopogást.

Ujra világossá. A fiucska — látszik — egyáltalán nem ijedt meg a »szellemtől«. Pajkos mosollyal tekint a társaságra.

szemmeláthatólag várja az elismerést a sikeres produkcióért.

A gyermek anyja nem akarja e'hisni, hogy Martin maga cselekszi az egészet. Ő, erről szó se lehet. Ha látuk volna, hogy a szellem otthon, Csiben milyen botrányt rendezett. Hogy sirt, kopogott, toporzékol az ágy! A gyereket átvitték a szomszéd- és ott is ágyba fektették. A szomszéd-

Biszer „Fruskogorac”

nincs ennek párja a világon!

FRUSKOGORAC K.D., Noviszád

asszony fél perc múlva fejvesztetten rohant ki a szobából.

Hát persze, a csibi szomszédasszonyokkal könnyű do ga volt a szellemnek. Ott

csak az első kísérletet kellett ügyesen megérintni, a többi már magától ment.

Este az ágy minden nyikordulását szellem munkájának vették. Ott nem mert senki a dunyha alá nyúlni, mert aki az ágyhoz ért — átlólag még ütést is érzett.

Ez már tömegpszichózis.

A gyermek kacagva tagadja: nem ő kopogott az ágyon, hanem a szellem. Ne vegyék el tőle az ő Mikulásra kapott éjszakai szellemét.

Még fél óráig várokozunk a szellem újbóli jeenésére, de most már nem jelentkezik.

Dizonyos, hogy a gyerek a saját kezének ütögetésével hozta lázba az egész palánkai járást.

Sol jel amellet szól, hogy a fiu öntudatosan csinálja a játékot. Eőször véletlenül kopogott titokzatosan és amikor látta, hogy az emberek megijednek, folytatta a játékot. A gyermek most tíz esztendő, de korához képest

feltűnően értelmes és játékos kedvű.

Lehet az is, hogy öntudatlanul végzi a reflexmozgásokat. Talán valamilyen idegmegrézködtetés következménye.

A »csoda« mindig csak akkor történik — mint az anya mondja — ha a gyermek dunyha a'att van. Takaró nélkül a szellem nem produkálja magát...

...Kár volt leleplezni a csodát. O'yan szívesen szórakoztunk volna a mai csunya háborus világban egy kis ártatlan szellemjárással...

(t. b. l.)

Veszedelemes betörőbandát tett ártalmatlanná a petrovgrádi rendőrség

Noviszádon és Novibeceén is dolgozott a bandavezér

Petrovgrádról jelentik: Október és decemberben Petrovgrádon a legvakmerőbb betörések egész sorozatát követették el a polgárság körében már nagy volt a nyugtalanság. Makszimovics Nikola petrovgrádi rendőrségi előjáró Pavics Juraj detektívönökkel a legaposabban megszervezte a nyomozást. Az egész petrovgrádi rendőrség kutatót a vakmerő betörő után. A betörések körülményeiből annyit sikerült megállapítani, hogy betöréseket egy és ugyanez a személy követte el. Igen érdekes körülmény, hogy

a betörő betegesen rombol majdnem minden alkalommal mikor betört.

A betöréseket rendszeren fejsze segítségével követte el. Fejszével nyitotta ki a lakás ajtaját és ugyancsak fejsze segítségével nyitotta ki a szekrényeket és fiókokat.

A betörések nagy részét világos nappal hajította végre a betörő.

A nyomozás alapos megszervezése vezetett azután sikerre. A petrovgrádi rendőrség a kereskedőket értesítette az ellopott tárgyakról és figyelmeztette őket, hogy ha valaki jelentkezik és el akarja adni, úgy feltétlenül juttassák »endörképre«. A rendőrségnek ez az intézkedése juttatta közre azután a betörőt.

Podvinec Floránál törték be november 17-én délután öt órakor. A betörő elvitt egy férfiöltönyt 1500 dinár értékben, bőr pénztárcát 200 dinár középpénzzel, női aranygyűrűt briliánsokkal, antik brost, egy négy rubinos brost, arany karkötőt és több apróságot. Az eltulajdonított tárgyak értéke meghaladta a 2000 dinárt.

Ez a betörés szegte tulajdonképpen a nyakát a betörőnek. A betörő az arany karkötőt, amelynek értéke meghaladja a kétezer dinárt, egy koresmárosnak adta el 100 dinárért. A koresmáros eldicsekedett a jó vásárral. Azonban vendégei között volt olyan is, aki tudott már a rendőrség intézkedéséről és figye meztette a koresmáros, hogy jó lesz az esetet jelenteni, mert esetleg az olcsón vásárolt karkötő lopott holmi.

A koresmáros hallgatott is a jó szóra és elment a rendőrségre, jelentette az esetet. Ekkor megállapítást nyert, hogy Sztevin Dragutin 24 éves többszörös büntetett klárijai szabósegéd adta el a karkötőt.

A rendőrség most már mindent elkövetett, hogy a szabósegédet kézrekerítse, de minden igyekezete hiábavalónak bizonyult. Mint utólag kiderült, az elzúllott szabósegéd három helyen dugta el a lopott holmit, amit nem sikerült eladni és maga is ezeken a

helyeken bujkált. Sztevin Dragutin büntérsai voltak: Sztójkov Anna petrovgrádi cselédnő, Jovanov Katica kofaasszony és Keledin Lenka koresmárosnő. A három asszony

több mint husz napig rejtgette a betörőt,

míg végül a rendőrségnek sikerült a tolvajt letartóztatni.

Sztevin Dragutin letartóztatása után elmondta, hogy a szabó mesterséget Petrovgrádon tanulta ki Dragosev szabómesternél. Azonban gazdáját meglopta és börtönbe került. Mikor kiszabadult nem tudott büntetett eőlelete miatt elhelyezkedni és megint bűnbe esett, azonban harmadszor is az igazságszolgáltatás kezére jutott és mostani letartóztatásáig összesen 34 hónapot volt bezárva. Az elzúllott szabósegéd főredelmes vallomást tett és a következő betöréseket ismerte be a petrovgrádi rendőrségen:

Október 5-én délelőtt 9 órakor Kolmán Rozáánál tört be az első kűkületben, ahonnet főleg ruházati cikkeket lopott mintegy

1000 dinár értékben.

Október 30-án délelőtt 9 és 10 óra között Reiser Máránál tört be a Begejzki red 2. számú lakásán, innét is főleg ruhacikket vitt el mintegy

2500 dinár értékben,

ezeket a holmikat Keledin Lenkének adta el 150 dinárért. November 14-én délelőtt 10 órakor Jovanov Mica Szerdnji red 1. számú lakását látogatta meg, ahonnet 300 dinár értékben vitt el háztartási cikkeket. November 18-án délelőtt 9 órakor Fazekas Imre Ivo Vojnovics-uccai lakásáról vitt el

2000 dinár értékben holmit.

November 14-én délután 6 órakor Lukacsics Rudolf Obala Princeze Jelenuccai lakásán járt, ahol a zsákmány mintegy 1200 dinárt tett ki. November 21-én ement Batori Géza fogtechnikushoz, hogy fogait rendbehozsassa, de a váróteremben találkozott Rukover Paulnával, akinek a télikabátja nagyon megtetszett neki, előre eresztette az asszonyt, közben

ellopja a télikabátot.

November 23-án Tas Mária dr. Emil Gavrija-uccai lakását fosztotta ki, ahonnet 2000 dináros értékeket lopott el. November 26-án hajította végre Podvinec Floránál a már említett betörést, amely azonban veszített is okozta. November 29-én Perc Albertnél tört be, értékes fehérneműt és háztartási cikkeket vitt el mintegy

7000 dinár értékben.

December 3-án délután 6 órakor özevgy Sztan Vera Mileticseva-uccai lakását díszlulta meg, ahonnet 2000 dinár értékben vitt el különféle holmit.

A nagystílű betörő ezután áttette működési székhelyét a vidékre. Novi Becejejen Farkas Károly szabómestertől

5000 dinár értékben szöveteket lo-

potott el,

amelyeket Kikindán adott el 1000 dinárért. Végül december 10-én este

Noviszádon Müller Jakob tanárnál tört be, ahonnet 2000 dinárt

kitevő zsákmánnyal távozott.

Sztevin Dragutin rendőrségi kihallgatása alkalmával azzal mentegette magát, hogy a munkanélküliség kényszerítette a betörések elkövetésére. Cinikusan véskedett és egyáltalán nem mutatott megbánást.

A petrovgrádi rendőrség a betörővel együtt letartóztatta büntérsait is: Jovanov Katicát, Kolendi Lenkát, Sztójkov Anát, özv. Popovics Lyubicát és Krsztes Mlivójt, akik Sztevint a rendőrség eől dugdosták, megvásárolták a lopott holmit vagy másoknak adták el.

A petrovgrádi rendőrség a letartóztatott betörőt és orgazdát kihallgatta, majd átkísérte az ügyészség fogházába.

Ajándék, amely minden női szívet felderít:

*divatos gyapjú-
jersey ruha*

Klein Eugen

speciális trikoáru-üzletéből
Novi Sad Petrovgrád

**A Vöröskereszt
nagyarányu gyűjtést indít
Ófensége Olga hercegnő
felhívása**

Beogradból jelentik: Ófensége Olga királyi hercegnő, a Vöröskereszt országos egyesületének elnöke felhívást intézett az ország lakosságához, hogy

minél nagyobb mértékben adakozzék a Vöröskereszt javára, amellyel iratkozzon be a Vöröskereszt egyesületbe.

A Vöröskereszt az idei karácsony alkalmával nagyszabású gyűjtést indít.

Élelmiszert, kórházi-gyógyászati cikkeket és készpénzt gyűjtenek.

A gyűjtésben a Vöröskereszt valamennyi helyi szervezet részt vesz. A Vöröskereszt valamennyi tagja jogot kap gyűjtésre.

A szuboticiai nőmozgalmi kongresszuson beadványt készítek,

AMIT ELJUTTATNAK CVETKOVICS MINISZTERELNÖKHÖZ ÉS DR. MACSEK KORMÁNYALEL-
NÖKHÖZ

Szuboticáról jelentik: Az országsszerte megindult nőmozgalom Szuboticán is érezteti hatását. A szuboticiai emancipált nők vasárnap délelőtt kongresszust tartottak a Szokoldomban, amelyen többszáz nő vett részt. A kongresszust Radics Mica, a szuboticiai Szerb Nőegylet elnöknője nyitotta meg, üdvözölte az egybegyűlteket, majd átadta a szót Almuli Ellának, a beogradai »Mai nő« folyóirat szerkesztőjének, aki magas színvonalu beszédet mondott a mai nők problémáiról. Ezután dr. Szekulics Sztójáné ügyvéd jogi szempontból ismertette a nőmozgalmat, Petrovics Milica Matijevics Zóra tanárnő a szellemi munkások részéről, Vujics Mirjana a tanulóknak és végül Fügedi Ágnes a fizikai munkások részéről tartott beszédet. A kongresszus végén beadványt készítettek el, amelyet eljuttatnak Cvetkovics Dragisa miniszterelnöknek, valamint dr. Macsek Vlatko kormányalelnöknek.

Gyermek sí-garnitúrák

Faragónál, Szubotica

Halálos félreértés

**Egy beogradai detektív agyonlőtte dr. Markovics Édőt,
a „Prizad“ igazgatóját**

Beogradból jelenti az Avala: A legutóbbi kommunizátantételekkel kapcsolatban elrendelt vizsgálat alkalmából tegnap reggel 6 óra felé Beograd város vezetősége elrendelte, hogy többek között vezessék elő és hallgassák ki Markovics Ránkó bölcsészettanhallgatót, aki a Brankova ucca 13. számú házában lakik.

Tegnap reggel 6 óra felé megérkezett a házhoz két detektív és egy csendőr, hogy az idézést fogantossítsák.

Ugyanebben a házában lakott dr. Markovics Édó, a »Prizad« igazgatója családjával együtt.

Az érkezőknek Greiznickar Kata szakácsnő nyitott ajtót, akitől megkérdezték, merre van Markovics Ránkó lakása. A csendőr és az egyik polgári személy elindult Markovics lakása felé, a másik detektív az udvarban maradt. A szakácsnőt az eset annyira felizgatta, hogy kiáltásával felingerelte a ház lakóit, különösen munkaadó-ját, dr. Markovicsot, mivel azt mondta neki, hogy ismeretlen emberek rátámadtak Markovics dr. lányára.

Dr. Markovics — kezében 9 milliméteres revolverével — az ablakon át az udvarra ugrott s rálőtt és súlyosan megsebesítette.

A detektív nem ismerte dr. Markovicsot, azt sem tudta, mi történt benn s így életét védelmezve a lövésekre hasonlóképp válaszolt és revolverével agyonlőtte dr. Markovicsot.

A tragikus esemény után azonnali törvényszéki bizottság ment ki a helyszínre megejtette a helyszíni szemlét, valamint megindította a vizsgálatot.

Bonyodalom egy árdrágítási ügy körül

A szuboticiai „Korzó“ cukrászda tulajdonosnőjének védője a tárgyaláson Jovánovics vezető járásbíró fizetését kéri

Szuboticáról jelentik: Érdekes árdrágítási ügyet kezdett tegnap délelőtt tárgyalni Jovánovics Predrag szuboticiai vezető járásbíró. Tegnapra idézték be az árdrágítással vádolt szuboticiai cukrászdatulajdonosokat, akik között ott volt Cvéjics Elza is, a Korzó cukrászda tulajdonosnője. Kilenc órakor, amikor Jovánovics járásbíró meg akarta kezdeni a tárgyalást, Mandrovics Bogdán ügyvéd, Cvéjics Elza védője, bejelentette, hogy

kéri a vezető járásbíró kizárását védenec ügyének tárgyalásáról,

mivel — a védő szerint — Jovánovics Predrag kijelentette a Korzó cukrászdatulajdonosnőjét, hogy Cvéjics Elza ügyét ő tárgyalja és nem kevesebb, mint 18 hónapra becsuktatja.

Jovánovics bíró a kérést haladéktalanul továbbította a törvényszék felelővitali tanácsához, amely, mint alaptalant

az indítványt elvetette.

A döntést Jovánovics Predrag felolvasta a védő előtt, de mivel Mandrovics továbbra is vitázni kezdett vele, kijelentette, hogy neki min-

dennél többet ér bírói becsülete, különben is nagy az elfoglaltsága s ezért megkérte Csébics Lázár kollégáját, hogy sziveskedjék helyette tárgyalni az ügyet.

Jovánovics Predrag vezető járásbíró kijelentette lapunk szuboticiai munkatársa előtt, hogy az esettel kapcsolatban

feljelentést tesz az államügyészséghez rágalmozás miatt.

Csébics bíró azonnal átvette az ügyet és kihallgatta Cvéjics Elzát, valamint Nagy Máriát, a »Royal« cukrászda tulajdonosnőjét. A vádlottak kijelentették, hogy kénytelenek voltak emelni az árakat, mivel a cukrot, csokoládét és más süteménykészítéshez szükséges cikket a kereskedők megdrágították. Hangsúlyozták, hogy nem lépték át a törvényesen engedélyezett 25 százalékos haszonszorzást, sőt még 15 százalékos sem kerestek az utóbbi időben készítményeiken. A védők azt indítványozták, hogy a vádlottak védekezésének bizonyosságául hallgasson ki a bíróság több cukrászt, fűszerkereskedőt és cukorkaárust. A bíróság helyt adott az indítványnak, a tárgyalást elhalasztotta és folytatását december 28-ra tűzte ki.

APRÓ EMBEREK LEGNAGYOBB KARÁCSONYI ÖRÖME A

képeskönyv

Szülők vegyék gyermekeiknek karácsonyi ajándékkul az alantí KÉPES-
KÖNYVEKET:

**HOPP! HOPP!
TYUK ANYÓ MEG A CSIBÉK
KUKURIKI KOTKODÁCS!
ITATÁSNÁL
UTAZUNK!
PACSIRTA DALOL A SZÉP
TAVASZRÓLI**

**NAGY ÁLLATOK — KIS ÁLLATOK
GYERMEKEKNEK!
KETTECSKÉN!
ÉLJEN A SZUNIDÓ!
HÁZI ÁLLATOK
KIS PAJTÁSUNK JÁTSZVELÜNK
MINDNYÁJAN MAJD ÖRÜLÜNK!**

Kaphatók minden könyvkereskedésben, vagy ha nem, rendelhető a kiadóknál:

Keller & Kiss Novisad-Petrovaradin, Strossmayerova
14. Telefon 71-73., »KE-KI« 101-112
rendelő szám alatt.

Papírárúk, írószerek, levelezőlapok és társasjátékok nagykereskedése

Mind a 12 könyv ára 220 dinár, a pénz előzetes beküldése, vagy utánvét mellett. A könyvek művészi kivitelű színnyomatok, csengő-bongó verslakkal, erős kartonra vannak nyomva és vászonba kötve. Ugyanezek a képeskönyvek a magyar nyelven kívül megjelennek: szerb, horvát, szlovén és német nyelven is. 8149

Noviszádt Polg. Magyar Daloskőr

December 25-én
karácsony első napján

másodszer

Könnyű a férfiaknak

**30% drágasági pótlék
13. fizetés**

**Mit kívánnak a petrovgrádi
magántisztviselők**

Petrovgrádról jelentik: A petrovgrádi magántisztviselők egyesülete, a Botics, a Centrál-kávéház kistermében vasárnap délelőtt értekezletet tartott. Az értekezleten a noviszádi testvéregyesületet Vinczer Viktor és Rainprecht Iván képviselték. Az értekezleten a noviszádi vendégeken kívül Lallier Kornél és Putics Joszip szóaltak fel.

Az értekezleten a magántisztviselők súlyos helyzetével foglalkoztak, amely a hirtelen beállt drágaság következtében érte a magántisztviselőket. Határozati javaslatot fogadtak el, amelynek értelmében a Botics felszólítja az összes munkaadókat, hogy

a tisztviselőknek 30 százalékos drágasági pótlékot és tizenharmadik fizetést adjanak.

A Botics azonkívül felhívja a város vezetését, hogy az árellenőrző bizottság munkát fejtsen ki, mert nagyon sok esetben indokolatlan az áremelkedés. Azonkívül kívánatos volna, hogy az árellenőrző bizottságba a Botics tagjai sorából is bekerüljön valaki, mert a fogyasztók nagyrésze magántisztviselő.

**A PETROVGRÁDI JÓTEKONY
NÖEGYLET SZÁZHUSZ GYERME-
KET ÖLTÖZTETETT FEL**

Petrovgrádról jelentik: A Jótékony Nőegylet karácsonyi gyermekfelruházási akciója során vasárnap délután 2 órakor számos érdeklődő és a tanítószegélyében

százhusz szegény iskolásgyermekek látott el meleg téliruhával, cipővel, télikabattal.

A Jótékony Nőegylet választmányja és hölgyei Bencze Miksáné elnöknővel, özv. Pelikán Györgyné alelnöknővel és Juhász Ferenc titkárral az élükön lelkiismeretes és dicséretreméltó munkát fejtettek ki, hogy a nyomorgók könnyeit letöröljék és a ványadt, szegény gyermekarcokra a boldogság arany napfényét varázsolják — ha mindjárt csak néhány órára is.

Fájdalomtól megtört szívvel tudatunk a szomorú hírt, hogy hön szeretett férjem, a legjobb apa, nagypapa, apos, sógor és rokon

Sieffert János

ácsmester

életének 70-ik évében, rövid kínos szenvedés és a halotti szentségek ajátatos felvétele után, f. n. 17-én este 6 órakor elhunyt.

Drága halottunk földi maradványait ma, december 19-én déltán fél 4-kor temetjük a gyászaházól, Sztevana Szremca 19 sz. alól a római katolikus temetőben lévő családi sírboltba.

Az engesztelő szentmiséldozatot f. hó 23-án reggel fél 8 órakor mutatjuk be az Urnak a belteri plébániatemplomban.

Noviszád, 1939 december 19.

A gyászoló család

Sí-ölfönyök szépséghibával **32-** dinártól feljebb **1-15 éveseknek**
kötött árúk, harisnyák: a legolcsóbban

Landsman Novi Sad
divatházában Kralja Petra 1. 13

HIREK

FELHŐS, ESŐS, HAVAS IDŐ

Jugoszláviában tegnap felhős, ködös, délen esős idő volt, a hőmérséklet csökkent. A legalacsonyabb hőmérséklet Debeli Lugon -5, a legmagasabb Herceg Novin +17 fok volt.

Időjárás december 19-rc: Tulnyomórészt felhős, helyenkint esős, illetve havas idő várható, a hőmérséklet nem változik.

A nap kél 7 óra 11, lenyugszik 15 óra 59 perckor.

A noviszádi báni pénzügyi osztály főnöke a pénzügyminiszternél, Miletics Radován, a noviszádi báni hivatal pénzügyi osztályának főnöke, tegnap Beográdba utazott és jelentést tett dr. Sutej Juraj pénzügyminiszternek a dunabánsági pénzügyi helyzetről, valamint az adózás ügyéről.

A noviszádi semmitőszék pénteken hirdet ítéletet Berberszki Gyurica volt petrovgrádi városelnök visszaéléseinek ügyében. A noviszádi semmitőszék tanácsa tegnap délelőtt foglalkozott zárt ülésen Berberszki Gyurica volt petrovgrádi városelnök ismeretes manipulációinak, illetve az azokért kapott büntetés ügyével. Az ügyben pénteken délelőtt hirdettek ítéletet.

Betörés Szomborban. Szomborból jelentik: Vasárnapra virradó éjjel vakmerő betörés történt a Kr. Petra I. utca 46-os számú házában. Az éj folyamán ismeretlen tettes behatolt a házban elhelyezett »Humus« mezőgazdasági cikkek raktárába, onnan az irodába jutott, feltörte a fiókokat és az ott talált, mintegy 1000 dinárnyi készpénzt elvitte. A betörés felfedezése után az volt az első benyomás, hogy az ismeretlen iratok után kutatott és azért turta fel az egész irodát, később azonban megállapítást nyert, hogy az éjszakai látogató pénzen kívül egyebet nem vitt el magával. A rendőrség széleskörű nyomozást indított az ismeretlen betörő kézrekerítésére.

Ünnepek alkalmára látogassa meg kozmetikámat. Goldmann Livia, Noviszád, Trg Oslobodjenja 3. I. (Bata felett).

Perre került a sor a noviszádi Városi Takarékpénztár és a báni tisztviselők között. A noviszádi járásbírószágon tegnap délelőtt kezdte tárgyalni Hadzsics Lázár bíró több noviszádi báni tisztviselő és a noviszádi Városi Takarékpénztár ügyét. A tisztviselők ellen a Takarékpénztár indított pert, mivel nem akartak egeget tenni a takarékek egyhavi lakbérfelmondásának. A tisztviselők a tárgyaláson azzal védekeztek, hogy semmi kapcsolatuk nincs a Takarékkal, mivel az épületet, melyből ki akarták őket lakoltatni, a város előjárósága okmánnyal bocsátotta a tisztviselők rendelkezésére. A tárgyalást egyezkedés miatt elhalasztották. A lakók bizottságot menesztettek a városelnökhöz és olyan döntés meghozatalára kérik fel, amely kielégíti majd a lakókat és háztulajdonost egyaránt. Amennyiben megegyezésre mégse juthatnak, a tisztviselők kérik, hogy kiköltöztetésükre a tavasz beállta előtt ne kerülhessen sor.

ÜNNEPEKRE legyen mindenki asztalán az illatos, zamatos, szívet-lelket derítő

ZSUPAI BOR

MARIĆ zsupai pincészetéből, Noviszád, Mileticeva 59. Tel. 40-44

SZUBOTICAI HIREK. Szombaton délután súlyos kimenetelű baleset történt Szuboticán. Veréb Jánosné Plitvicska-utca 5 számú házában ruhát akart a padlásra vinni, közben megcsuszott a létrán és lezuhant. A szerencsétlen asszony egy talicskára esett és három bordáját betörte. A sebesültet a köz-kórházba szállították, de már nem lehetett megmenteni az életnek és rövid szenvedés után meghalt. Veréb Jánosnének négy árva maradt. — Véres verekedés történt Szuboticán Bognár József üzletében. Matkovic István asztalos szóváltásba elegyedett, majd pedig összeverekedett Szent Ferenc papucssal és bicskával felhasította Szent Ferencet. A sebesültet kórházba vitték, Matkovic a letartóztatás elől megszökött. A rendőrség elfogató parancsot adott ki a szurkáló ellen. — Povoza József 18 éves szentai földműveslegény, aki mint jelentették, a szubotikai állomás előtt egy rozsdás pisztollyal mellbelötte magát, vasárnap a köz-kórházban behalt sérüléseibe. A rendőrség előterjesztést tett az államügyészségnek, hogy indítson eljárást a szubotikai zsidó-kórház ellen, mert nem fogadta be a sebesültet, akit egy bérkocsis szállított a kórházba. A zsidó-kórház vezetősége azzal védekezik, hogy a bérkocsis nem mondta, hogy sebesültet, hanem azt, hogy halottat hoz. — Szaulics József 18 éves vasuti tisztviselő, aki pénteken revolverral mellbelötte magát, visszanyerte eszméletét a szubotikai köz-kórházban és állapota annyira javult, hogy tul van az életveszélyen. A rendőrség kihallgatta Szaulicsot, aki kijelentette, hogy azért akart megválni az élettől, mert nem volt pénze, hogy vizsgálhasson és előmenetelhez jusson a vasutnál. — Palicson a Keresztes Ifjak Egyesülete 92 szegény gyermeket részesített téli segélyben. Az akció élén Kovács Vince plébános és Matkovic István hitközségi elnök álltak, de nagy önfeláldozással végezték a gyűjtést a palicsi hölgyek, sőt maguk varrták a gyermekek ruháit és kötötték a téli pullovereket. Az ajándékokat vasárnap délután 4 órakor osztották ki ünnepélyesen az Abbázia-kávéház nagytermében.

Fehérnemüket lopták. Illés Mária és Kroskovic Mária noviszádi asszonyok feljelentést tettek ismeretlen tettesek ellen, akik száradásra kitett fehérneműt loptak tőlük. A rendőrség a lopás gyanúja miatt letartóztatta Oszter Magda mosorini születésű asszonyt, azonkívül Fekete Gizella és Tassi Matild munkásnőket, akiknél több loptott fehérneműt találtak.

Lopás Noviszádon. Özv. Vranja Jánosné noviszádi asszonynak a Milos Dimitrijevic-utcai lakásába vasárnapra virradó éjszaka a kerten keresztül ismeretlen tettesek hatoltak be és elvitték különböző háztartási holmikat. A lopás ügyében vizsgálat indult.

UJ KÉPEK FÉNYKÉPKIRAKATUNKBAN. A finn szabadságszobor Viipuriban. — A pesti új Erzsébet telefonközpont óriási géptermének kis részlete. — Finnország és Oroszország összehasonlító térképe. — A félelmetes finn lövészek. — Petsamo, Finnország jegestengeri kikötője, a nikkelbányászat központja. — Finn katonai tábor a karéliei erdőszegben. — Az első orosz bombatámadás Helsinkit. — A székesfehérvári emlékmű leleplezése. — Börtönépületben helyezték el az angol hadügyminisztérium legfontosabb ügyosztályát. — Jelenet a nyugati harctéren működő angol frontszínház előadásából. — A pesti Dunakorzó mellett az alsó rakpartot előntötte a megáradt Duna.

Bácsopolai hírek. Bliszko Pál topolcai fűszerkereskedő a szegényszorsu iskolák gyermekek között tíz pár téli cipőt osztott ki, karácsonyi ajándék képen. — A községi képviselőtestület által megválasztott bizottság, amelynek tagjai Ács Ferenc, Kócal József, Szikora Péter és Zsáki János, megállapította, hogy melyik utcákban, milyen hosszúságban kell kiépíteni a villanyhálózatot. A bizottság jelentése szerint 8700 méter hosszúságú hálózatot, 101 utcai lámpával kell még kiépíteni. — Azok a hadkötelesek, akik Ochridban voltak a hadgyakorlaton, szombaton este társasvacsora keretében jöttek össze a Puhák vendéglőben. A vacsora kitűnően sikerült és a kora reggeli órákban ért véget.

Feketicsei hírek. A község előjárósága dobszó útján közhírré tette, hogy amennyiben a vásárló közönségnek árdragítási kísérlet jönne a tudomására, azonnal jelentse a községi előjáróságnál, amely az árdragítás leküzdéséről szóló törvény értelmében a »egszigorubbán fog eljárni. — A Gazdakör keretében alakult lótenyésztő szakosztály Bordás Ferenc szakosztályi elnök vezetésével ülést tartott, amelyen a tenyészmén elhelyezését tárgyalták, mivel a szakosztály statutumai értelmében a tenyészállat gondozását évente két más és más tag végzi. Mivel Balogh Imre megbízatása lejárt, az elnökség a jövő évre Csete József gazdaköri elnököt bízta meg a gondozással, egyben értesíti az érdekeket, hogy aki lova részére igénybe akarja venni, köteles a szakosztály tagjaként felvételni magát. A közeli napokban bizottság érkezik az egyesületbe az anyaállatok lajstromozása céljából. — Az elmúlt héten 200 munkás érkezett vissza Németországból, Feketicseire és Szekicsre, az időnyomunka befejeztével visszatértek szülőföldjükhöz.

Női téli kalapok, kesztyűk, harisnyák, fűzők és melltartók szaküzlete: Fischer J. és Fia, Novi Sad, Trg Oslobodjenja 2.

Kutba ugrott egy szubotical földműves. Vukovic Sztipán harmincétéves szubotica-tavankuti földműves tegnap, hétfőn délután a Vörös-faluban levő Vojnics vendéglő udvarán kutba ugrott. Mire kihúzták, már halott volt. Vukovic öngyilkossága előtt azt állította, hogy csendőrök üldözik, ezért halt meg.

N sben ünnepélyesen leleplezték Egységesítő Alekszandar király lovasszobrát

Nisből jelentik: Vasárnap nagy ünnepségek közepette leleplezték le I. Vitéz Egységesítő Alekszandar király nagyszabású lovasszobrát. Az ünnepi istentiszteletet dr. Gavrić patriárka tartotta. A leleplezési ünnepélyen megjelent dr. Sztankovic Radenko királyi régens, Cvetkovic Dragisa miniszterelnök, Nedics Milán hadügyminiszter és még sok más előkelőség. A leleplezés előtt dr. Sztankovic királyi régens beszédet mondott.

Betörők és rendőrök élethalál harca Noviszádon

A betörők kést és revolvért vettek elő, az a rendőrök kicsavarták a kezükből

Vasárnapra virradó éjszaka izgalmas betörőfogás történt a noviszádi Bratya Ribnikara uccán. Több rendőr észrevett két gyanús férfit, akik

egy-egy zsákot vittek az állomás felé.

Igazolásra szólították fel őket, mire mindketen el akartak menekülni. Erre

az egyik csavargó kést, a másik meg revolvért rántott elő.

A rendőrök azonban gyorsabban voltak és

ugy a kést, mint a revolvért kicsavarták kezükből.

Megbilincseltek őket és előállították a rendőrigazgatóságon. Ott kiderült, hogy a zsákokban lopott holmit cipeltek. Egyikük

Horváth István 28 éves noviszádi munkanélküli,

lakik a Primorszka ucca 16. szám alatt, a másik pedig fivére, Horváth Illés szubotical napszámos.

Horváth Illés szombaton este érkezett Noviszádra fivéréhez látogatónak.

Valószínű, hogy a kedves testvéri találkozást kívánták hasznossá tenni azzal, hogy még az éjszaka együttesen betörték.

KÜLFÖLDI TÖZSDEFARLATOK

A dinár árfolyama: Budapest 7.60-7.90, Berlin 5.63-5.67.

Zürich: Beograd 10, Páris 9.955, London 17.58, Newyork 444.58, Brüsszel 73.83, Milánó 22.50, Amszterdam 237, Berlin 178. 62, Szófia 5.30, Bukarest 3.30.

BEograd modern műkereskedése:

„DALMA“

Alkalmi ajándékok, porcellán és kristálykészletek, MŰTARGYAK, KERÁMIÁK, BIJOUTERIE különlegességek.

„DALMA“

KN. LJUBICE UCCA 11. (Knez Mihajlova u. sarok)

— Kifestőkönyvek és színes ceruzák a leghasznosabb karácsonyi ajándékok: Schmolka könyvkereskedésben, Noviszád, Trg Oszlobodjenja 6. (Apolló-épület).

— **Bezdáni és baranyai hírek.** Csitari István 6 éves kisgyermek olyan szerencsétlenül zuhant le a létráról, hogy súlyos belső sérüléseket szenvedett. Dr. Popper Nándor orvos első segélyben részesítette. — A jótékony egyesületek a szegény iskolásgyermek téli segélyezése céljából megbízták a tanítói kart, hogy válogassa össze azt az 50—60 gyermeket, akik meleg téli ruhára, cipőre szorulnak. A tanítók eleget tettek a felszólításnak és tegnapelőtt a Talósy-féle vendéglőben a helybeli szabók és cipészek hatvan gyermekről vettek mértéket. A szegénysorsú iskolásgyermek ruhája és lábellenője karácsonyra már el is készült. — A Duna magas vízállása miatt igen kevés halat fognak a halászok s ennek következtében a halárak megdrágultak. Egy kiló harcsát 20, a ponty kilóját pedig 16 dinárért mérik. — Karanácson ismeretlen tettesek behatoltak Horváth Mihály gazdálkodó pincéjébe és 50 liter pálinkát elloptak. A rendőrség erélyes nyomozást indított.

— Minden nőnek kötelessége, naponta kis adag természetes »FERENC JÓZSEF« keserűviz használatával, rendszeres székletéről gondoskodni. A valódi FERENC JÓZSEF víz hatása enyhe és kellemes, gyors és biztos. Reg. S. br. 30474/35.

— **Egy gjadobrai tanonc titokzatos halála.** A noviszádi közkórházban tegnap reggel meghalt Jepili Ádám 18 éves gjadobrai tanonc. Az a gyanu merült fel, hogy Jepili az egyik tanítójától elszenvedett ütés következtében középfülgyulladást kapott s ez okozta halálát. Az orvosok tegnap délelőtt felboncolták az elhunyt inast és minden kétséget kizáróan megállapították, hogy Jepili nem az ütés következtében halt meg.

Szerelmes béka, néma hegedű . . .

A zajról olvasunk hosszabb elmefuttatást egy külföldi orvosi szaklapban. A közlemény igen alaposan mélyére néz a zaj eredetének és történelmi visszapillantást vet a zaj multjára. A ma élő nemzedékből kevesen hallották a legnagyobb erejű zajt, amely valaha a világot megreszkettette; 1883-ban volt ez hallható, amikor a krakói vulkán kitört. Olyan szörnyű volt az ereje, hogy három ezer mérföld távolságban hallani lehetett. A természetes zajok közt emberi fül számára legszörnyűbb a varangos béka szerelmi vallomása. Olyasféle hangokat hallat, mint mint mikor valakit fojtogatnak.

A csend barátai bizonyára örömmel értesültek róla, hogy feltalálták a néma hegedűt. Kezdek számára különösen fontos ez. Csak az hallja a hangját, aki rajta játszik. Van már néma zongora is; ezt ketten hallhatják a füle illesztett hallgatónal: egy aki játszik és a mestere. Egy német mérnök feltalálta a hangtalan kalapácsot is, amely nyomásra működik. Egy coloradói farmer pedig kieszelte a módját annak, hogyan lehet elnémitani a hajnali kakasszót. Közvetlenül a tyukketrec tetőzete alá ülteti a kakast, úgyhogy nem tud kiegyenesedni és kukorékolni. Hideg, száraz időben nagyobb a zaj, mint máskor, mert a hang ilyen levegőben jobban terjed. Amerikában elsőrendű közegészségügyi feladatnak tekintik a zaj elleni küzdelmet. Nemcsak az utcai forgalom lármáját igyekeznek csökkenteni, hanem a lakók nyugalmát zavaró »közeli zajt« is, megfelelő építkezési újításokkal és a szomszédokra kötelező csendrendelkezésekkel. Közel kétmillió dollárt költ Amerika évente a zaj elleni küzdelemre.

— **Petrovselői hírek.** Zlatic Jövő földmivest, miközben lovait fogta ki a kocsból az egyik úgy hasba gurta, hogy belső vérzést kapott s meghalt. A szerencsétlenül járt ember 38 éves volt. — **Vida István** 22 éves borbélysegéden az elmebaj tünetei mutatkoztak. Beszállították az állami kórház elmeosztályára. — **Gubics József** 43 éves földműves igen szerette a pálinkát. Szombaton a szokottnál nagyobb mennyiséget fogyasztott el, majd összeesett s meghalt. Valószínűleg az alkohol okozta a szívizületgyulladás. — Az előjáróság felhívja a gazdákat, hogy akiknek van eladó leveles kukoricaszárjuk, jelentsek be neki, mert a közösi bikák részére be akarja szerezni a téli szármennyiséget. — **Peikov Szevén** tanfelügyelő, megátogatta a tanyai elemi iskolákat. Az eredménnyel meg volt elégedve.

— **Tóth József** teljesen felgyógyult. Tóth József noviszádi munkás a mult év július 7-én a noviszádi Usztavszka-utca 46 számú lakásában ollóval rátámadt a feleségére és több helyen megszurta. Tóth ellen gyilkossági kísérlet címén eljárás indult. A tárgyaláson a bíróság a védő felterjesztésére elmeorvosintézetbe utalta a vádlottat, mivel bebizonyult, hogy lelki gátlásokban szenved. Tóth a közelmúltban hazatért Beogradból gyógyult. A noviszádi törvényszék tegnap délelőtt zárt tárgyaláson foglalkozott Tóth ügyével s a tárgyalás végén úgy döntött, hogy Tóth fölött beszüntetik a felügyelet gyakorlását.

Bajsa hírek. A bajsa Villanyiszövetkezet igazgatótanácsának tagjai a következők lettek: Elnök: Hodolík Pál, Kovács, a'elnök Tomajek Sándor, vendéglős, titkár: Szlepcsev Brankó, közösi jegyző. Választmányi tagok: Ocse-nás András, téglagyáros, dr. Milin Nenád, közösi orvos, Mánics Márkó, közösi elnök, Preradovics Lázár, Kottmann Ádám, Nemcsok Mihály, gazdálkodók, Tóth Gyula, asztalos, Karlovics János, Mánics Lázár, Kottmann Sándor, Király Pál, Minárik Pál, gazdálkodók. A felügyelő bizottság tagjai lettek: Szakál András, közösi aljegyző, Bakai Boldizsár, cipész, Lattyák Mihály, Drenyovszki János, Vucsetin György, gazdálkodók és Dévics Lajos, kovács. Az igazgatótanács ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a telephez szükséges gépeket az egyik közösi villanyteleptől veszik meg. Ezek a gépek aig két év óta vannak használatban, de az említett telep kibővítése következtében eladók. Az ülésen elhatározták, hogy nappali áramot is adnak olyképen, hogy nappal az árammal 75 métermagúsa örlőképességű darálómalmot tartanak üzemben.

— **Karácsonyfájára** tegyen elsőrendű puhán maradó kandírozott szalon-bonbont Hacker cukrásztól, Noviszád, Kr. Petra II. 11. 8199

— **Zágrebi szobrász készíti el a szombori Alekszandar király szobrót.** Szomborból jelentik: A szombori szoborbizottság dr. Bugarszki Nenád elnök vezetésével ülést tartott és felülvizsgálták a szoborkészítésre beérkezett pályaműveket. A pályázatra mindössze Augusztincics Anton európaihírű zágrebi szobrász és Dolinac Alojzije maribori szobrász küldte el pályázatát. A beküldött pályaműveket Konyovics Milán szombori festőművész bírálta felül s véleménye alapján a bizottság Augusztincics pályázatát fogadta el. Augusztincics értesítette a bizottság határozatáról, a kiváló szobrászművész szerdán már Szomborba is érkezik, hogy a munkát megkezdje. A 9 méter magas lovasszoborra Szombor város és járása 531.800 dinárt gyűjtött össze.

SIERA

rádiók árát karácsonyra 50%-kal leengedték

Képviseltek: „RADIOLUX”, Kralja Alekszandra 24. GELB BÉLA, Noviszád, Kralva Petra II ul. 23.

SZOMBORI TERMÉNYTÖZSDE

Buza, bácskai, Szombor környéki 187—189, bácskai, Noviszád környéki 187—189, szrémi 185—187, szlavóniai 185—187, felsőbácskai 189—191, délbánáti 187—189, felsőbánáti 189—191, Tisza, bácskai uszályból 192—195, Tisza, bánáti uszályból 192—195, dunai hajórakomány 190—192.50, csatornai hajórakomány 192.50—195, begai hajórakomány 192.50—195. **Rozs,** bácskai vasut 150—155. **Zab,** bácskai vasut 149—151, szrémi és szlavóniai 149—151. **Árpa,** bácskai 63—64 kgrammos 160—165, bácskai tavaszi 67—68 kgos 190—195, baranyai tavaszi 195—200. **O-tengeri,** bácskai vasut prompt. 135—137, bácskai, új 110—112, bácskai szárított, indijai paritásban 126—128. **Bab,** szokvány 360—370. **Buzalicsi:** Nullás g és g 280—300, kettes 260—280, ötös 240—260, hatos 220—240, hetes 190—200. **nyolcas** 120—130. **Korpa,** prompt. bácskai és szrémi 117.50—122.50. **Sertés,** új nagyhordókban: 15.25—16.25, új középhordókban 15.25—16.25, új kishordókban 15.25—16.25, kánában brutto nettoért 15.25—16.25. **Fűstött szalonna:** 16—17, sózott szalonna pofa és hasa'ja nélkül 14.50—15.50. **Irány:** barátságosabb.

Porcellán, üveg, konyhai felszerelést elkövető Chrom-évüszküzök a legpraktikusabb karácsonyi ajándékok a legolcsóbban
IRBDOVICI VUKOV új üzletében
Noviszád, Dunavszka utca 3

— **Lepje meg férjét** karácsonyra töltőtollal, csavaros ceruzával stb., mit olcsó régi árban vásárolhat **Kardos** papirkereskedésében, Noviszád, Kralva Petra II. 25.

— **DOROSZLOVÓI HIREK.** Doroszlóvón megalakult a szegények téli segélyező bizottsága. Elnök lett Geller Márton közösi elnök, alelnökök Bártol István és Wittmann István, titkár Popovics Pál iskolaigazgató, pénztáros Koller József, választmányi tagok: Agatics Boldizsár, dr. Vilhelm Árpád, Ziegler Ferenc, Vilhelm Árpád, Bencsik Jánosné, Csernicsek Imréné, Négeli Ádámné és Tallósi Julianna. A bizottság most tartotta első ülését, amelyen elhatározta, hogy az összes egyesületeket közös munkára szólítják fel, minden egyesületből 2—2 tagot választanak be a bizottságba és gyűjtést rendeznek, hogy a segélyre szorulókat már karácsonyra ellássák a legszükségesebbekkel. — Az Önkéntes Tűzoltótestület jöképességü műkedvelő együttese karácsonykor színrehozta Tóth Ede Falu rossza címü 3 felvonásos népszínművét. A próbák már serényen folynak, az előadás iránt környék-szerte nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— **ORÁT, ÉKSZERT** jótállással javít Varga Árpád, Kr. Alekszandra ucca 22 szám.

— **Háromhavi szigorított fogháza itéltek egy báránytolvajt.** A noviszádi törvényszéken tegnap délelőtt tartott tárgyalást és hirdett ítéletet Makszimovics Szvetisláv büntetőbíró hármastanáisa Pastyán Gyorgye begecsi juhász báránylopásának ügyében. Pastyán, a vádirat szerint, ez év május 27-én átugratta Cvetkov Sztánkó kerítését, behatolt a karamba és ellopta Cvetkov legjobb bárányát. A tárgyaláson a vádlott beismerésben volt. A bíróság a tanuvallomások után büntőnek nyilvánította Pastyánt és a visszaeső büntést háromhavi szigorított fogháza itélte.

— **Töltőtollak,** csavaros ceruzák karácsonyra: Schmolka könyvkereskedésben, Trg Oszlobodjenja 6. (Apolló-épület).

— **A német bacillusvadászok új eredménye.** Frankfurtból jelentik: Prigge professzor Majna-Frankfurtban a természettudományos társaság ülésén a vérhas elleni küzdelemről számolt be. Bejelentette, hogy a német bacillusvadászoknak sikerült a vérhas kórokozóját közelebbről meghatározni, s ezáltal lehetővé vált egy toxin kitermelése, amellyel a bacillus mérgező anyagát ártalmatlanná lehet tenni. Az új szérumot »Éta«-nak nevezték el.

5 Kérdés:

1. Hány pint volt egy akó?
2. Ki írta a harmincéves asszony címü regényt?
3. Mit jelent ez: sub auspiciis gubernatoris?
4. Mikor volt Hunyadi János Magyarország kormányzója?
5. Melyik csatában löttek először puskaporral?

Válasz

regnapi kérdésekre

Kérdés: Mi a neve annak az arab kikötőnek, amely angol kézben van?

Felelet: Aden.

Kérdés: Hogyan hívták azt az arab kaifát, aki álruhában keveredett el népe között?

Felelet: Harun al Rasid.

Kérdés: Melyik magyar király foglalta el Boroszlót?

Felelet: Mátyás.

Kérdés: Empedokles szerint mi volt a négy elem?

Felelet: Tűz, víz, levegő és föld.

Kérdés: Mennyi levegőt szív be az ember egyetlen lélekzetvétellel?

Felelet: Körülbelül fél litert.

Hangverseny a noviszádi Beltéri Katolikus Körben

Vasárnap este igen szép és értékes hangversenyt rendezett a noviszádi Katolikus Kör zenezakosztálya.

Elsőnek Haydn: Trióját adták elő Vitéz István hegedűn, Rózsa Ferenc gordonkán, Truppel Sándor zongorán. Feladatukat szépen oldották meg. Utána dr. Raymond Alfréd és Illin László zongorán négykézre adták elő, majd Gerhold: Artistique dzsessz darabot. Az előadónak nagy sikerük volt.

A »Cecilia« énekkar karácsonyi dalokat énekelt Léh Jakab karnagy vezényletével. Az aránylag kisszámú énekkar szép teljesítményt nyújtott.

Haydn: XI. Szimfóniáját és Frederiksen: Norvég idilljét a Kör kamarazenekara szépen adta elő. A zenekar megérdemelt nagy tapsot kapott. Tagjai komoly muzikusok, sok odaadással, szívvel-lélekkel kezelik hangszerüket. Karnagyuk Vitaliani Róbert ügyesen és hozzáértően kezeli a dirigens pálcát. Neki is kijutott bőven a tapsból.

Lesch Erzsébet szentiai zongoraművésznő Liszt: II. rapszódiaját és Brahms: IV. magyar táncát játszotta. Játéka üde, billentése nagyon szép, és sok benne az érzés. Játékát nagy taps köszönte meg, úgy hogy még ráadást is kellett adnia. Ráadásul Mendelssohn: Capricciosojának első részét adta, kár, hogy azt oda nem illő, nem létező akkorddal fejezte be.

A műsort Balassy Gyula két magyar nótával zárta le. »A kanyargó Tisza partján« és »Te akartad hogy így legyen« című magyar dalokat nagy sikerrel adta elő. A második dalt közkívánatra megismételte.

Sajnos az érdeklődés mérsékelte volt, pedig nagyon üdvös gondolat a vezetőség részéről, hogy rendszeríti a komoly zeneestéket. A vezetőség kitarat munkája mellett, abban a reményben, hogy a közönség egyszer mégis csak felfigyel a komoly és tanulságos zenére is.

««(IIII)»»

A bácskográditei Keresztes Egyet karácsony napján délután 4 órai kezdettel gyermek-karácsonyt rendez, melynek keretében a kis keresztesek színre hozzák Bárány F. Jézuska az országuton és Rácz L. Mancika angyal lesz című egy, illetve kétfelvonásos színművét. — Karácsony másodnapján a nagy keresztesek rendeznek este 8 órai kezdettel táncmulatsággal egybekötött színelőadást. Császár István A császi puztán című 3 felvonásos népszínművét hozzák színre az egyet kipróbált műkedvelői. Jegyek mindkét előadásra Boti István üzletében szerezhetők be.

««(★★★)»»

25 ÉV

A francia katona a front mögötti kis faluban felkeresi azt a borbélyt, akihez a világháború alatt járt és megborotváltatja magát.

— No, maga is jobban borotvált huszonöt esztendővel ezelőtt! — mondja méltatlankodva a frontharcos.

— Csodálatos. Pedig ugyanazt a kést használtam.

SZINHÁZ-FILM

A szubotica Katolikus Kör magyar tagozatának rendkívüli közgyűlése

A Katolikus Kör négyszáz szegénysorsu gyermeket ruházott fel

Szuboticáról jelentik: A Katolikus Kör magyar tagozata rendkívüli közgyűlést tartott dr. Veréb Gyula elnöklétével. Dr. Veréb az elnöki megnyitót után üdvözölte a hatóság részéről megjelent Prodanovics Mladent és a tagokat, majd megállapította a közgyűlés határozatképességét és bejelentette a tárgysorozatot: Rendes- és pótválasztmányi tagok, valamint felügyelő bizottsági tagok választását. Szavazóbizottságot választottak, amelynek tagjai dr. Szegedi Imre, Kiss Sándor és Morvai Antal lettek, ezután megválasztották a választmányi és felügyelőbizottsági tagokat. Rendes választmányi tagok lettek: Alexander József, Csipak Ferenc, Rónai Lajos, Mácskovich Benedek, Nagy József, Gajdos István, Grgics Antal, Dr. Hoffmann József, Zódi János. Választmányi póttagok: Vukovics Antal, Pinkert István, Trischler Ferenc, Almássy József, Böles József, Káisi Dezső, Bódis Máttyás, Simonyi Ernő, Törő István, Vidákovics József. Felügyelőbizottsági tagok: Poly

vás József, Nagyhegyesi András.

Az ujonan megválasztott választmányi tagokat megkérte az elnök, hogy ma este 8 órakor jelenjenek meg a választmányi ülésen.

★

Vasárnap délután 2 órakor ünnepélyes keretek között történt meg a Katolikus Kör gyermekfelruházása. Budanovics Lajos püspök megnyitotta az ünnepélyt, üdvözölte a megjelenteket és további sikeres munkára buzdította a kört. Budanovics püspök beszéde után kiosztották a ruha, cipő és karácsonyi csomag adományokat. A Katolikus Kör magyar tagozata, mint megirtuk, 150 szegénysorsu gyermeket látott el téli ruhaneművel, 150 gyermeket a férfi kongregáció, harmincat a leány-kongregáció és százhatvenet a női-kongregáció, tehát

összesen 400 szegénygyermek kapott meleg téli ruhát, alsóruhát, cipőt és szeretetsomagot.

Az ünnepélyen nagyon sokan megjelentek a magyarság minden rétegéből.

***

Mi újság a filmvilágban?

Az első magyar lovasfilm. A magyar ismeretterjesztő, természeti és turisztikai propagandafilmek száma megint szaporodott. »A róka nyomán« című mintegy negyedórát tartó kis filmet az örökényi lovagló iskola növendékeinek közreműködésével vették fel. A dunántúli késő őszi táj bájába és természeti képeibe

egy Angliába is beillő nagyszerű parforce vadászatot illesztettek,

amely a film mostani bemutatója alkalmából őszinte csodálatot váltott ki. Valami más ez a film, mint a csárda, a puszta és a kitűnő toka hangulata. Ha a kis film külföldre is elkerül, a magyar lovasportnak és vadászkulturának sok barátot szerez. Így ma, a magyar filmvilágban, a mellékműsornak kitűnő kiegészítője, ami annál inkább jelentős, mert a magyarországi mozik műsora a mellékműsor tekintetében a teljes hazai műsor felé közelednek.

★

Albert Bassermann — mint Robert Koch. Délkelet-európa mozijainak műsorát még mindig az »Ufa« Robert Koch filmje uralja s Emil Jannings alakítása minden bizonyítással sokáig emlékezetes is marad. Éppen ezért figyelemreméltó az az amerikai filmhír, hogy

a Harmadik Birodalom megalakulása óta külföldön élő hetvenháromeves Albert Bassermann,

valaha a német színjátszás legkitűnőbbje most Amerikában időzik, ahol a Warner-Brothers filmkoncern a »Sa'varsan«-nak, az ugynevezett »bob« sz. preparátum felta-

lálójának Paul Erlichnek laboratóriumi munkájából filmet készítve, a filmben szereplő Robert Koch alakítását reá bízta. A közönségnek így tehát talán már tavaszra alkalma lesz a Bassermann és a Jannings alakítását összehasonlítani, a két színész alakító ereje között különbséget tenni. A filmet a világhírű Wilhelm Dieterle rendezi.

★

Chips, az örök tanár. Robert Donat aprólékosan, szinte hajszálárnyalatokig kidolgozott alakításáért kell ezt a filmet megnézni. Valóban, egy pillanattal sem jut eszünkbe, hogy színész játszik, annyira átformálódik és átszellemlül Chipssé, a Tanítóvá. És a fiatal, tejjelösszajú Chips előttünk török meg, előttünk lesz meghasonlott férfiúvá s a szeretett asszony halála utáni hosszú, munkás évek alatt csupa szív, csupa jószág formálja ősz, érett bölcsé. Partnerelőjében

a keveset játszó, de annál figyelemreméltóbb Green Garsonnal találkozunk,

amíg egy gyermekszerepet, a négy Colley-fiu egyre megismétlődő és egyre visszatérő figuráit a bájos, kedves Terry Killburn alakította. Az amerikai filmekben egyre több a kitűnő gyermekfilmszínész. Mint-ha valóságos feladatot látnának benne, apró tehetséges filmszínészeket nevelni.

★

Egy bécsi film amerikai változata. Néhány évvel ezelőtt a Willy Forst rendezte bécsi társasági film-dráma a »Maskerade« Európa mozivilágának valóságos szenzációja volt. Erre a nyolcvanas évek puha,

bécsi környezetében lejátszódott filmre még ma is bizonyára sokan emlékeznek. A filmet most egy amerikai filmtársaság újra megrendezte és felvette, Paula Wessely szerepében a Bécsből elszármazott

Louise Rainer remekelt, aki ma Amerika legelső filmsztárjai között van.

A romantikus érzésektől fűlledt szerepben Louise Rainer valóban jobb, természetesebb Paula Wesselynél, míg partnere, az elegáns William Powell a lírikus természetű festő alakításából egy amerikai »fashionable« figurát csinált. Amerika különben egyre inkább csodálja Louise Rainer, aki csak a tekintetével és arca kifejezéssel játszik. Szinte testetlen és csak az átszellemlült nézése, szempilláinak rezdülése az, ami nagy táborát napról-napra növeli.

««(IIII)»»

Megkezdte munkáját a feketeci Olvasókör. A feketeci Magyar Polgári Olvasókör Perlaki Lajos elnök vezetésével új helyiségeiben választmányi ülést tartott, amelyen az intéző bizottság beszámolt eddigi szervező munkássága eredményéről, valamint jelentést tettek a befolyt tagsági díjak eredményéről is. Az intézőbizottság jelentését elfogadta a választmány és elhatározta, hogy az Olvasókör helyiségét ünnepélyesen nyitja meg a közeli napokban, majd négytagú vizsgáló bizottságot választottak, tagjai Németh Mihály, a neves rendező és műkedvelő, Szilágyi Imre fogorvos, Szilágyi Dezső a dalárda elnöke és Kántor László, a kiváló karmester. Elhatározta a választmány, hogy legközelebb műkedvelőelőadást rendez. Helybenhagyta a választmány az intézőbizottságnak azt az intézkedését, melynek értelmében az egyesület helyiségeiből egy szobát a dalárdának bocsájt rendelkezésére. Végül a választmány egyesületi szolgáinak alkalmazta Farkas Máriát, akinek jövedelmül lakást, fűtést és világítást biztosított. Az Olvasókör a legközelebb megkezdte működését, tudományos és ismeretterjesztő előadássorozatok rendezésével és tudatja a tagokkal, hogy az Olvasókör helyiségei rendelkezésre állanak. — Serényen folynak a próbák a feketeci dalárdában a január első felében előadni szándékolt »Sárga pitykés közlegény« c. zenés vigjátékból, amelynek rendezését Németh Mihály a kiváló műkedvelő és rendező vállalta, a zenei betanítás nehéz munkáját Kántor László, a dalárda kiváló karnagya végzi. A vigjáték szerepeit Kozma Livia, Terebesi Erzsike, Szolga Bözsike, Tóth Zsuzsika, Németh József, Szilágyi Imre, Vajda István, Borbély András, Bányai Lajos, Lódi Gábor, Végh József, Fehér Lajos, Fábrián Péter és természetesen maga a rendező Németh Mihály vállalták, míg az énekes szerepre a dalárda vezetősége Bojin Annát a petrovgrádiak népszerű, remekhangú, fiatal primadonnáját kérte fel.

»Bandi Gulyás« Bogojevón. A Loboda-féle vendéglőben a bogojevói Iparoskör tagjai óriási sikerrel adták elő a »Bandi Gulyás« című népszínművet. Rendező: Nemes Pál. A szereplők közül kitűntek Rumi István, Rumi Dániel, Palos Ilonka és Nemes Rozika.

KÖZGAZDASÁG

„Konzervmatuzsálemek“ kora: 160 esztendő

110 éves borjushúsi és mészárszemeszandós husleves vánozas sorsa

A harctéren a katonák élelemmel való ellátása ma is olyan fontos probléma, mint mindig, amióta ember és háboru van. Ebben az életmezésben fontos szerepe van a konzerveknek.

Az élelmiszerek konzerválására valószínűleg már az ősember is törekedett, éppen úgy, mint a mai ember. Angol baktérium-tudósok vállalták most azt a feladatot, hogy felkutassák a legrégebbi élelmiszerek konzerveit és megvizsgálják: milyen változásokon mentek keresztül a

„konzervmatuzsálemek“.

Konzervkészítés modern módszerekkel legerősebb a francia forradalom idején készült. A francia hadsereg ellátása ugyanis nagy gondokat okozott az államnak. Azért 1795-ben pályázatot írtak ki hosszú ideig romlás nélkül megmaradó élelmiszerek előállítására. A pályázatra egy Appert nevű francia tiz esztendő át kísérletezett, főzte, gőzölte, szárította a különféle húsokat és gyümölcsöket. 1800-ban meg is nyerte kísérletét a tizenkétezer frankos pályadíjjal. Természetes, hogy az angolok is azonnal érdeklődni kezdtek és nagy lendülettel indult meg a konzervgyárak működése.

A HORDOZHATÓ HUSLEVES

A legrégebbi idevágó lelet egyébként Cook kapitány 1772-75-beli főlkörűli kutató utjáról maradt: a Whitehall-i katonai múzeumban talált.

160 éves husleves-hoeca.

A tudósok óvatosan lefaragászták valamennyit a kockából. A vízben az aranyárga faszta morzsák azonnal feledtek, fehérjetartalmuk a vegyi

vizsgálatok szerint 23 százalék volt, víztartalom 8, sótartalom 2 százalék. Valószínűleg úgy készült, hogy a husleveset nagyon sűrűre befőzték. Cook kapitány jegyzetei szerint ez a készítmény a legyengült tengerészeket remekül megerősítette.

Még egészen rózsaszínű borjushúst is találtak abban a 110 éves konzervdobozban, amely Peary harmadik északi kutatóútjának élelmiszerkészletéből maradt a múzeumnak.

Mikor a konzervdobozt felbontották, vádásig tudományos értekezletet tartottak felette, úgy felkészültek hozzá, akár az orvosok az operációhoz, hogy a bakteriológiai vizsgálatok lehetőleg sikerüljenek.

Amint a konzervdoboz tartalma kiborult — nagy izgalommal tapasztalták, hogy a 110 éves borjushús friss és piros, azonban pár pillanatig a külső levegőnek kitéve, lassan szürkületi kezd. Ujjból csátrálanították — ismét rózsaszínűvé változott. Megkóstolni csak a patkányoknak volt szabad, azok ettek is belőle jó étvágyal és semmi bajuk nem lett.

TITOKBAN FEFALJÁK A KONZERVMATUZSÁLEMET

Ellenben már Taylor nagyon megjárta. Egy 1926-ból maradt konzervet nyitott fel ő is, a hús nagyon frissen látszott, de a részletes megvizsgálását másnapig háasztották. Reggelre kevényt nagy megépetésére már csak az üres dobozokat találta meg, mert a kórházi személyzet titokban az éjszaka folyamán elfogyasztotta a

húst. Napokig nagy rettegésben éltek, de végül is kiderült, hogy

a konzervhús egészséges volt, semmi bajuk nem lett tőle.

A Peary-expedíciótól is maradt egy doboz »Sárgarépa és huslé« felírással, de a vegyi vizsgálat nyomát se találta a hús élelmiszerészének. Nem volt abban csak két fontnyi jóféle sárgarépa, amely főzés közben vizet eresztett magából. A legváltozatosabb színjátékot látták ekkor a szemlélők, amint arról egyik kúnó természettudományi szemle beszámolt.

Az évszázados sárgarépa gyönyörű élénkzöldre volt, egy pillanattal később azonban már narancsszínű mutatott, rögtön utána barna-sárgává változott.

és állandóan olyan is maradt. A pompás eredeti színt nem tudták visszavarázsolni, pedig üvegedénybe zárva csátrálanítani próbálták. Ellenben a szaga ugyanolyan édeskés volt, mint ha azon frissben főzték volna meg. Azonban az évtizedek alatt a sárgarépa savanyu anyagai a dobozból öntöndöttak fel és határozott fémez érzett rajta. Nyolcszor annyit önt tartalmazott, mint amennyit a mai szigorú angol élelmiszerrendeletek előírnak. Annál több karotint, azaz A-vitamint tartalmazott a konzerv, ami a szervezet frissítésére alkalmas.

Sir Elyard Balcher észkearki expedíciójából ugyancsak maradt egy 1832-ben készült »öskonzerva«. Mivel ennek a szele a sek dobóástól itt-ott megsérült, magát a húst nem tartották a kutatók részletes vizsgálatra érdemesnek. Annál inkább firtatták a zsirt, amelyben tekintélyes mennyiségű karotint találtak. A karotin tudvalevőleg a szabad levegőn nevelt szarvasmarhák zsírjának alkotórésze, ezért megállapítható kéne évtized múlva is, hogy a készítő cég becsületes munkát végzett, mert kövér skóciai ökrhúst konzervált.

A krím háborúk idején az angolok között skorbut pusztított, mert nem lehetett zöldségfélékhez jutni. Anglia nagyon messze esett, hiába küldtek a

rossz utakon jobbnál-jobb zöldségkonzerveket, nem értek el odáig. A küldeményekből maradt három doboz sárgarépapor. Nem volt légmentesen elzárva, a doboz belseje mégis fénylett, mint a tükör és a tartalma sem dohosodott meg. Kellemes fűszerszága volt, de a tápláló vitaminanyagok már elillantak belőle.

A tudósok még az elkészítés módját is megállapították, a pléhből tüzetes vizsgálatra milliméternyi metszeteket készítettek és a dobozra ráírt súlyt is ellenőrizték. A »konzervmatuzsálemek« tehát a próbát remekül kiállták: becsüetére a szolid angol iparnak.

«(X X X)»

* Évről-évre megújuló gond volt a szülők részére az aprógyerekek karácsonyi megajándékozása, mert régi tapasztalat szerint a legtöbb játékszer okozta rövid gyermeki örömet a hosszú megunás követte. De ugyancsak régi tapasztalat bizonyítja, hogy a szépen kiállított képeskönyv talán az egyedüli, ami a gyermekek figyelmét és érdeklődését meg-megújulóan lekötí és ébren tartja. Ilyen képeskönyvekben eddig igen sajnálatos hiány mutatkozott és ezt a hiányt, ezt az ürt pótoja ma most a legtökéletesebben a Keller és Keiss petrovradini papír és írószer cég által forgalomba hozott tizenkét darab, apró gyermekek részére kiadott képeskönyv. Ezek a könyvek rendkívül gondval készültek, kemény kartonpapírra lettek nyomva és erős vászonba vannak kötve. A képek maguk Németországban készült művészeti nyomatok, míg a magyar kiadás csengő-bongó versekét Tomán Sándor, a Reggeli Újság munkatársa írta. A tizenkét képeskönyv előreláthatóan nagy sikere lesz az ez évi karácsonyi gyermekkönyv vásárnak. Az érdeklődők teljes felvilágosítását szolgálja a Reggeli Újság mai számában megjelent erre vonatkozó hirdetés.

— Azt írta a fejedelemszönynek, hogy a legnagyobb érdeklődést tanúsítja fenséged ügye iránt s minden súlyával föllép a bécsi udvarnál, hogy fenségedet sürgősen szabadlábra bocsássák s visszahelyezzelek jogaiba.

— A király szívében tehát nem esáódtunk! — sóhajtott fel megkönnyebbülten Rákóczi.

— S ugyanezt írta az angol király is, — tette hozzá Lehmann.

Rákóczi arca mind ragyogóbbá vált.

— Ha ez igaz, kapitány ur, félig már meg vagyok mentve, — mondotta örvendezően.

— Hogy igaz-e? A fenséges asszony elküldötte a leveleket az én címemre, azzal, hogy adjem át fenségednek, ha lehetséges. És én elhatároztam, hogy át is adom. Levél, amelyet az én királyom ír, nem lehet tilalmas dolog. Ime, itt van.

Rákóczi mohón nyult a levelek után s mikor mindkettőt figyelmesen átolvasta, mintegy hangosan gondolkodva így szólt:

— Ugy a porosz, mint az angol király föllépése igen nyomatkozóan esik a latba, százados ur. Most, amikor küszöbön az új háboru, ennek sikeres megvívása Bécs számára azon fordul meg, hogy milyen magatartást fog tanúsítani éppen ez a két uralkodó.

— Az én fölséges uram feltétlenül Lipót császár öfisége mellett lesz! — vélte Lehmann.

— Ez igaz és éppen ezért igyekeznek majd apró dolgokban a

Eredeti történelmi regény a XVIII. századból

(155)

kedvben járni. Mert a részvétel értéke attól függ, hány ezredet fog csatasorba állítani Poroszország. Biztos tudomásom szerint Angliával most folynak a szövetség megkötésére irányuló tárgyalások. Kellemetlen zökkenő volna, ha közben az angol király egy személyes kívánságát visszautasítaná. Nem gondolja, kapitány ur?

— Tökéletesen igaza van, fenség s én ezért adtam át önnek ezt a két levelet, mert fölfogtam azt a nagy jelentőséget, amellyel az ön ügyében bírnak.

— Köszönöm, százados ur.

— De fenség, ezzel még nincs vége, amiért ezt a bizalmas kihallgatást kértem. Megfoghatatlan előttem, hogy kerühetett fenséged ebbe a helyzetbe, abban a ki-magasló állásban, amelyet a birodalomban betölt s amely oly közel emelte a trón számolyához is. Hiszen ön gyámfia a császári párnak, veje egy német uralkodó hercegnek s e réven rokona a többi német uralkodók jórésze-nek is. Ha szabad kérnem, beszélje el fenséged letartóztatásának okmányait és indító okait.

Rákóczit meglepte ez a kérdés.

Ha a szintiszta igazságot fölfedi a kapitány előtt: esetleg terhelő tanut szerez maga ellen. Ki tudja, ez a színevátozása őszint-e, vagy a börtönökben alkalmazni szokott csalófogás, csak azért, hogy a vádlottból bizalmas vallomást csaljanak ki?

Ha azonban csakugyan őszinte a kapitány megváltozott érziülete, szabad-e ezt a nemes lojalitást hazugsággal viszonznia?

S egyáltalán: itt van újra egész nagyságában a sulvos kérdés, amit Szirmav tanácsával megoldatlanul hagyhatott: szabad-e egy Rákóczinak valótlant mondania, még a halálos ítélet előtt is?

Nem, ezt nem szabad megcselekednie! — döntötte el Rákóczi magában.

S jól tette, hogy lelke sugallatára hallgatott, mert így megálálta azt az utat, amelyen az erős, de jelemes Lehmann lelkéhez juthatott, azt a hangot, amellyel sikerült végleg megnyernie.

— Kissé talán hosszadalmas leszek, kapitány ur, — mondotta elgondolkodva, — de messzire kell visszanyulnom családóm történetében, hogy jelenlegi helyzetem magyarázata teljes és érthe-

tő legyen, s hogy tökéletesen elfogadjassa ön igazoláomat.

— Égő érdeklődéssel halgatom meg, fenség, — szölt Lehmann. — nagyon hálásan köszönöm, hogy így bőszeges felvilágosításra érdemesít.

— A magyar törvények, kapitány ur, — kezdette Rákóczi, — merőben eltérnek a legtöbb európai állam alkotmányától. Mig másutt a legfelsőbb akarat és hatalom az uralkodó, nálunk az alkotmány és ebből folyólag az országgyűlés a legfőbb hatalom. A királynak megkoronázásakor meg kell esküdnie az alkotmányra, vagyis arra, hogy az ország törvényeit megtartja és megtartatja.

— Tehát nem cselekedhetik törvénytelen dolgot, — mondotta Lehmann. — S ha mégis megtesszi?

— Arra is van intézkedés alkotmányunkban. Akkor az országnak s minden nemesnek alkotmányos joga, hogy fegyverrel is szembeszálljon a királlyal!

— S a jelenlegi császár erre megesküdött?

— Meg, százados ur. Ezek szerint tehát Magyarországot vagy alkotmányosan kormányozza a király, vagyis az országgyűlés részvételével, vagy ha tulatesz magát az alkotmányon, az országnak iga van fegyverrel nyulni. Én tehát még akkor se követtem volna el bünt és felségárulást, ha csakugyan fegyveres fölkelésre szötkerkeztem volna, hiszen a császár öfisége országgyűlés nélkül, önkényűleg kormányozza az

A GÉPKOCSIFORGALOM SZIGORU KORLÁTOZÁSA CSAK ÁTMENETI JELLEGŰ

— jelentette ki a kereskedelmi miniszter

Beográdból jelentik: Dr. Andrez kereskedelmi és ipari miniszter az új gépkocsiforgalmi rendeletnek nyilvánosságra hozatala után nyilatkozott a lapokban. A miniszter kijelentette, hogy

a jelenlegi szigorú korlátozási rendszer csak átmeneti jellegű.

Addig tart, amíg a kormányzat sikertelenül az ország benzinellátását zavartalanul biztosítani. Erre vonatkozóan most folynak a tárgyalások a nagy külföldi szállítókkal. Jelenleg naftát és benzint az ország csak szabad devizáért vásárolhat. Mihelyt a kérdést kielégítően rendezik,

bevezetik a benzinjegy-rendszert.

Ezzel elérik azt, hogy a benzinforgalmat korlátozzák. Ugyanakkor a jelenlegi rendelet egyes intézkedéseit megszüntetik, úgyhogy a korlátozás nagymértékben csökken. Erre előreláthatóan a jövő hónap elején kerül sor.

A miniszter kijelentette azt is, hogy az eddigi intézkedéseket a közönség megértéssel fogadta és a rendeletet betartotta.

Egyébként meg kell jegyezni, hogy az új rendelet még nem jelent meg a Hivatalos Lapban.

»»»»»*«««««

□ Kibővítik a noviszádi kábelgyárat.

A noviszádi kábelgyár már most is az ország legnagyobb ilyenü üzeme. A gyár igazgatósága elhatározta, hogy a gyárat kibővíti és modernizálja, hogy a távbeszélő-távíró szolgálat minden technikai szükségletét kielégíthesse. A jövőben a gyár az eddigénél is nagyobb mértékben dolgozza fel a jugoszláv réznyersanyagot.

A postacsomagban utazó sonka...

A nagyszállító a külföldre irányuló postacsomagküldés beszüntetését követeli

A beográdi Jug. Kurir című köznyomatos tegnapi számában cikket közölt postacsomagok külföldre való küldése ellen. A lap megállapítja, hogy az utóbbi időben hatalmas arányokat öltött a postacsomagok külföldre küldése. Az érvényes szabályok szerint postacsomag legfeljebb 250 dinár értékig korlátlan mértékben küldhető külföldre. Ezt a lehetőséget az utóbbi időben egyesek alaposan kihasználták. A Jug. Kurir megállapítása szerint

Jugoszláviából hetente legalább 5000 postacsomag megy külföldre, 5000 olyan csomag, amely sonkát, kolbászt, libát,

pulykát stb. élelmiszert tartalmaz.

Ez heti 25.000 kilo kivitel jelent, amelynek ellenében Jugoszlávia nem kap sem devizát, sem árut. Ha ez így tart tovább — írja a lap — akkor olyan törvénytelen kivitel szerveződik meg, amelynek havi értéke meghaladja az 1 millió dinárt.

A lap — amely a nagyszállító szócsové — követeli, hogy az illetékesek tiltsák meg a külföldre való postai csomagküldést.

A cikkirő utal arra is, hogy Magyarország még hónapokkal ezelőtt megtiltotta az ilyen postai szállítást.

«««(IIII)»»»

Hat hónappal meghosszabbították a jugoszláv-magyar kliringszerződés érvényét

Megkötötték a Jugoszlávia és Magyarország közötti kereskedelmi forgalmat

Beográdból jelentik: A magyar Nemzeti Bank Beográdban időző két kiküldöttjeinek tárgyalásai eredményesen folynak. Már eddig is több olyan megegyezést sikerült elérni, amelyek nagymértékben hozzájárulnak a két ország közötti gazdasági forgalom zavartalan-ságának biztosításához.

Megállapodtak abban, hogy úgy a magyar Nemzeti Bank, mint a beográdi Narodna Banka különle-

ges számlát nyitnak az olyan pénzügyi műveletek lebonyolítására, amelyek nem áruforgalmat érintenek. Ez a számla arra szolgál, hogy

kölcsönösen átvigyék a házeladásból, házbérből és más hasonló természetű pénzügyi műveletekből származó követelést.

Az ilyen pénzügyi műveletek természetesen csak névre szóló enge-

dély alapján végezhetőek el. Az engedélyeket a két Nemzeti Bank adja ki.

Emellett megállapodtak abban is, hogy a két ország között lévő kliringszerződés érvényét hat hónappal meghosszabbítják. Tárgyalták a Magyarországra irányuló jugoszláv kivitel kontingensét is. Megállapodtak abban, hogy

egyes kiviteli cikkek kontingensét felemlik.

Igy elsősorban a jövőben az eddiginél nagyobb mennyiségű fát szállítanak Magyarországra.

Megbeszéléseket folytattak a Jugoszláviába irányuló magyar gyáripari kivitelre vonatkozóan is. Ebben az ügyben még nem hoztak végleges döntést, de valószínű, hogy a kérdést egyelőre úgy rendezik, hogy

Magyarország nagymennyiségű gyáripari részére szükséges felgyártmányt küld Jugoszláviába.

A tárgyalásokat karácsony után Budapesten folytatják.

»»»»»*«««««

□ A német vasúthálózat. A német vasutak hálózata az utolsó évben 54.000 km-ről 73.000 km-re emelkedett, a következő években pedig még nagyobb fejlődés előtt áll. A német birodalmi vasut így a világ legnagyobb közlekedési vállalata.

□ Ujra folyósít hiteleket a beográdi Iparbank. A beográdi Iparbank átiratban értesítette az ipartestületek vezetőseit, hogy ismét folyósít hiteleket, és pedig a részvényeseknek 7 $\frac{1}{2}$ %-os kamattal, nemrészvényeseknek pedig 8%-os kamattal.

országot, már hosszú idő óta. De hát én ezt korántsem cselekedtem.

— A levelek, fenséges ur, amelyeket Longuevaltól észedtek! — vetette ellen Lehmann.

— Még nem tartunk a leveleknél, kapitány ur. Előbb el kell mondanom önnek családom történetét, a legszomorubbak egyikét a világtörténelemben.

— Oh, mondja el, fenség, — szólt Lehmann, — el sem képzelem, mily érdeklődéssel hallgatom!

Itt aztán Rákóczi elbeszélte őseinek történetét, amelyet a történelemből ismerünk és a Wesselényi—Zrinyi—Nádasdy—Frangepán tragédiát, amelyet mi magyarok is rossz szokásból »összeesküvésnek« nevezünk, holott az elnyomás folytán keletkezett alkotmányos és törvényes szabadságmozgalom volt az.

— Kapitány ur, — sóhajtott föl Rákóczi, — itt, ebben a helyiségben volt bebörtönözve nagyatyám, gróf Zrinyi Péter horvátországi bán és nagybátyám, gróf Frangepán Ferenc; itt ítélték halálra őket s ott lent a téren vették fejüket nyilvánosan. Sokan végignézték lefejezésüket azok közül, akik engemet a kapunál szidalmaztak és kigunyoltak, amikor idehoztak a várbörtönbe.

— Atyám, I. Rákóczi Ferenc is csaknem áldozata lett a hóhérok dühének, de végre is négyszázezer tallér lefizetése ellenében megszabadult. Nos, százados ur, vagy büns volt, vagy nem. Ha az volt, el kellett volna ítélni s nem lett volna szabad megengedni, hogy pénzen megváltsa magát. Ha pedig ártatlan volt, mi joga zsarolták meg? Kérdések, amelyekre nincs felelet!

— De tovább megyek, kapitány ur! Ön közvetlen parancsnoka ennek a várnak és ennek a börtönnek. Talán be van avatva az ausztriai börtönök titkaiba. Mondja hát meg nekem, hol van jelenleg nagybátyám, édesanyám testvéröccse, gróf Zrinyi János?

Lehmann arcán komor kifejezés jelent meg.

— Mintha hallottam volna már ezt a nevet! — mondotta halkan.

— Mint fényes és vitéz ifjú még Bécs ostroma idején elfogták és börtönbe zárták, — folytatta Rákóczi. — Egy tiroli várban szenvedett évekig s hiába sürgették, hogy a gyanút, vagy vádat közöljék vele, ez soha meg nem történt és őt végre is elevenen befalazták, anélkül, hogy elítélték volna.

— Mikor történt ez? — kérdezte Lehmann és szemében irtózat tükröződött.

— Tizennyolc esztendővel ezelőtt, kapitány ur!

— Akkor hát ő az! — kiáltotta halkan a kapitány. — A rottenburgi várban szenved a boldogtalan, hallottam felőle.

— Tehát még él?

— Él, de már csak mint élőhalt...

Rákóczi elhallgatott s kezeit összekulcsolva, imát rebegett a szerencsétlenért.

Pár perc szünet után önkéntelenül fölkiáltott:

— Lásza, kapitány ur, ez mértéke annak a kegyetlenségnek, melylyel a bécsi kormány törvénytelen rendszere hazánkra sulyosodik!

— Folytassa, fenség, folytassa!

— Magamról is kell valamit szólnom, — füzte tovább a fejedelem. — Gyermekkorom legedesebb legfájdóbb emléke dicső édesanyám szerető tekintete, amelyet többször láttam könnyek közt elborulva, mint ragyogva a vidámság fényétől. És még alig multam hatesztendő, már engemet is fölkapott a történelemnek az a vihara, amelynek 1683-ban Magyarország volt a színtere. Kelet és nyugat utolsó óriási összecsapása volt ez és engemet a félhold alatt hurcoltak táborból táborba, csataterőről, csataterre... Aztán pedig, hogy a Kelet vereséget szenvedett, arra lettem kárhózatva, hogy édesanyámmal együtt utolsó bástyafokát védelmezem a diadalmas császárság ellen — három hosszú esztendőn át. Nem különös és tragikus szerep egy Rákóczira, hogy Munkácsot védje azokkal szemben, akik Budát fölszabadították a százötven éves hódoltság alól? Ki tudná ezt idegen megérteni, ki tudná egyszeri hallásra még csak elhinni is, hogy a császárság, az európai segédhadak elvonulása után, az özvegy és árvái ellen fordította fegyvereit?

— Valóban képtelenség, — mormolta Lehmann.

Rákóczi aztán elbeszélte Munkács várának föladását, a szerző-

dést, amely jogukat, szabadságukat és vagyonukat biztosította s amelyet maga Lipót császár is aláírt és szentesített.

— Most pedig hallgassa meg, kapitány ur, hogy mi történt azután! — S elmondotta bécsi fogságuk, elszakításuk, szenvedésük és kifosztásuk történetét.

Lehmann sötét arccal hallgatta a fejedelmet, aki aztán rátért első szerelmének szomorú történetére, arra a szégyenteljes, ördögi cselszövére, amellyel a hessen-darmstadti hercegnőtől elválasztották, kölcsönösen holt hirtüket keltve.

— Igazán, fenség, — tört ki Lehmannból, — ön gyermekkorától szakadatlan üldözés céltáblája volt!

— S aztán, kedves barátom! Mennyi küzdelembe került, míg a fejedelmi rangot a saját személyemre nézve sikerült elismertennem! De azt hiszi ön, elismerték gyermekeim javára is? Szó sincs róla. Pedig ezt nemcsak a hazai jog, hanem dédanyámnak nemzetközi szerződése is biztosították! És éppen e szerződések erejénél fogva én, mint elismert fejedelem, ma is szövetségese vagyok a francia és svéd királynak.

Lehmann tágra nyitotta a szemét.

— Ön, fenség, szövetségese a francia királynak?

— Az vagyok, kapitány ur.

— Akkor tehát azok a bizonyos levelek?...

— Törvényes jogom volt megírni, akármilyen is a tartalmuk.

(Folytatjuk)

SP
A K
Vasár
Nemzet
utolsó m
A nap
rencváro
re a sz
gyült ös
tulnyom
madott.
rültek a
Igy a re
te meg
eme y az
A mérk
jugoszlá
tisét a k
cséri.
Egyéb
kai 3:1,
Szabó
A mag
ton mér
a négy
(mindket
dig élvez
pesten).
A legn
bó Mik
a berlin
zett nem
Szabó M
indult, a
főlnnyel
futók el
lágcsucs,
més Syr
bó tehát
méterrel
indult n
hardt. —
német a
lapjának
tője így
vo t. Ily
lágcsucs
A De
nemzetk
a követk
1000 m
súlylökés
A más
magyar
Futb
BORO
reb) 2:1
után a
vasárnap
VINKO
Szloga 1
zés. A v
másnapj
OSZIJ
Rapid—G
közések.
10:0. Ho
ZEMUN
vica) 5:0
KRAGU
Zemun (1
BÉCS:
—Rap d
forduló r
—Fiat é
használh
OLASZ
Venezia—
ra 2:1, I
Ambrosia
Triestina
dena 2:1.
1 Bologn
A Jug

SPORT

A Kispest lett a magyar őszi bajnok:

Ujpest—Ferencváros 1:0 (1:0)

Vasárnap játszották le a Magyar Nemzeti Bajnokság őszi fordulójának utolsó mérkőzéseit.

A nap kiemelkedő eseménye a Ferencváros—Ujpest rangadó volt, amelyre a szálingózó hóban is 10 000 néző gyűlt össze az Üllői-úton. A mérkőzés túlnyomó részében a Ferencváros támadott, de a nehéz talajon nem sikerült a zöldfehér csapatok lövései. Így a remekül védekező Ujpest szerezte meg a győzelmet Vincze góljával, amely az első félidő 43. percében esett. A mérkőzést kifogástalanul vezette a jugoszláv Podubszki, akinek játékvezetését a budapesti sajtó egyhanguan dicséri.

Egyéb eredmények: K'pest—Bocskai 3:1, Elektromos—Taxi 3:2, Gamma-

Törekvés 2:1, Hungária—Kassa 4:1, Szeged—Haladás 5:2.

A Magyar NB csapatai a téli szünetet a következő bajnoki sorrendben kezdik meg:

1. Kispest	13	9	2	2	45:19	20
2. Ujpest	13	8	4	1	31:17	20
3. Hungária	13	8	3	2	37:18	19
4. Szeged FC	13	8	2	3	31:20	18
5. Ferencváros	13	8	0	5	38:23	16
6. Elektromos	13	6	3	4	27:28	15
7. Törekvés	13	6	2	5	24:24	14
8. Bocskai	13	5	2	6	22:35	12
9. Haladás	13	6	1	6	26:31	11
10. Szolnok	13	5	0	8	18:25	10
11. Gamma	13	4	2	7	16:26	10
12. Taxi	13	3	1	9	21:35	7
13. Kassa	13	2	2	9	16:43	6
14. Nemzeti	13	2	0	11	15:24	4

««(||||)»»»

Szabó Miklós (MAC) világcsúcsot javított Berlinben

A magyar birkózó is győztes Németországban

A magyar sport vasárnap négy fronton mérte össze erejét a külfölddel s a négy mérkőzésből kettőt megnyert (mindkettőt német földön), kettőt pedig elveszített (Milánóban és Budapesten).

A legnagyobb, világraszóló sikert Szabó Miklós, a MAC atlétája aratta, aki a berlini Deutschlandhalle-ban rendezett nemzetközi versenyen vett részt. Szabó Miklós a 3000 méteres futásban indult, amelyet egvesesen lenyűgöző fölényrel nyert meg a legjobb német futók ellen. Ideje 8 perc 24 mp világsúcs, a másodikkak befutott német Syring ideje 8 perc 35,8 mp. Szabó tehát 11 másodperccel vagyis 50 méterrel verne legerősebb ellenfelét. Indult még Eitel, Eberlein és Eberhardt. — A verseny után Cavallier, a német atlétikai szövetség hivatalos lapjának (Der Leichtathlet) szerkesztője így nyilatkozott: »Fantasztikus volt. Ilyen csodás könnyedséggel világsúcsot futni még nem láttam.«

A Deutschlandhalle-ban rendezett nemzetközi verseny egyéb számaiban a következők győztek: 500 m Linhoff, 1000 m Kaipold, 75 m gát Brecker és súlylökésben Trippe.

A második Németországban aratott magyar győzelem Münchenben született.

tett, ahol a magyar birkózók szabadfogású versenyben 4:3 arányban győztek a németbroadalmi válogatott felett. Légsúlyban Bence győz Al'raum ellen, nehézsúlyban Tóth győz Brerdel ellen, könnyűsúlyban. Nettesheim győz Ferencz ellen, vártósúlyban Schaffer győz Sóvári ellen. Középsúlyban Kovács győz Schweikert ellen, félnehézsúlyban Leichter győz Ríheczky ellen és nehézsúlyban Bóbi's győz Hornfischer ellen. A versenynek a müncheni Krone-cirkuszban 2500 nézője volt.

A miánói Verme-színházban 3000 néző előtt rendezték meg az olasz-magyar tornászviadalt, amely 850.836 aranyú megérdemelt olasz győzelemmel végződött. Korlátlan az olasz Guglielmetti győzött, gyűrtin a magyar Gál, lölegésben a magyar Pataki, műszabadgyakorlatban ugyancsak Pataki, az összetett versenyben első Neri, második Capuzzo, harmadik Guglielmetti. Ebben az utolsó versenyszámban az olaszok szerezték a legtöbb pontot, ami kihatással volt a végső eredményre.

Budapesten, a városligeti jégpályán a prágai LTC 2:0 arányban győzött Budapest válogatott jégkorong-csapata felett. A prágaiak nagyon jól játszottak s Plocek és Malacsek egy-egy góljával biztosan győztek.

««(||||)»»»

Futball-eredményeik

BOROVÓ: Bata SK—HASK (Zagreb) 2:1 (1:1), barátságos. — Ma délután a temesvári Ripensia, Noviszád vasárnapi vendége játszik Borovón.

VINKOVCI: Bácska (Szubotica) — Szloga 1:0 (1:0). Horvát Kupa mérkőzés. A vasszavató mérkőzés karácsony másnapján lesz Szubotícán.

OSZIJEK: Győzsgyár—Olimpia 4:1, Rapid—Gragyanszki 1:0, bajnoki mérkőzések. Szlávia—Spárta (Vukovár) 10:0. Horvát Kupa-mérkőzés.

ZEMUN: Vitéz—Gragyanszki (Mitrovica) 5:0 (0:0), barátságos.

KRAGUJEVAC: Gragyanszki — SK Zemun (1:1), barátságos.

BÉCS: Ausztria—FC Wien 5:1, WSC—Rapid 1:1, bajnoki mérkőzések. A forduló másik két mérkőzése (Admira—Flat és Vienna—Wacker) a pálya használhatatlansága miatt elmaradt.

OLASZORSZÁG: Juventus—Bari 6:2, Venezia—Bologna 1:1, Napoli—Novara 2:1, Liguria—Lazio 0:0, Milano—Ambrosiana 3:0, Róma—Genova 2:0, Triestina—Fiorentina 2:1, Torino—Modena 2:1. — Az é csoport sorrendje: 1. Bologna, 2. Lazio, 3. Ambrosiana.

A jugoszláv asztali tenisz-szövetség.

ASZTALI TENISZ

zagrebi közgyűlésén elhatározták a külön horvát, szerb, szlovén és vojvodinal szövetség megalakítását, az utóbbi székhelye Noviszád lesz. Az országos szövetség vezetőségébe Noviszádról K'ss Gyula, Szubotícáról Szigeti Sándor került be. — A közgyűléssel kapcsolatban megrendezett országos csapatbajnoki verseny vasárnap estig nem fejeződött be. A noviszádi csapatok eddig elért eredményei: Szuboticei TTC—ROK 5:0, Makkabi (Osizjek)—Katolikus Olvasókör 5:2, Szuboticei TTC—Katolikus Olvasókör 5:1, Uránia—Kat. Olvasókör 5:2, Makkabi—Kat. Olvasókör 5:0, HASK—ROK 5:0, Uránia—ROK 5:1, ROK—Cseh-szlovák TC 5:1.

A noviszádi asztalitenisz alszövetség igazgatósága és intézőbizottsága ma kedden, este fél 8 órakor a Maros-főle vendég öben ülést tart.

Rövid sport hírek

A beográdi ökölvívó versenyen a jugoszláv Luka Popovics technikai kiütéssel győzött a román Fulea ellen, Virág győzött Gyuricsin ellen, míg a Dzsépina—Pavlovics mérkőzés döntetlenül végződött.

Hóman Bálint magyar kultuszminiszter valamennyi magyar iskolához intézett körrendeletben hangsúlyozta a labdarugás fontosságát és nagy jelentőségét az ifjúság nevelésében.

Hat új magyar sportműszó született a budapesti Nemzeti Sport magyarító pályázatán, mégpedig: esélyeső (outsider), pergő (fals), csörte (asszó), ajzó (dopping), dancs (fault), pást (plans). Ez a hat szó egyelőre még kissé furcsán hangzik, de egyik-másik rövidesen népszerű lesz.

Tátos, az FTC kitudó fiatal uszója, vasárnap 5 perc 6,4 mp alatt győzött a 400 m gyorsuszásban, közben a 100 métert pontosan egy perc alatt uszta meg. Ugyanazon a versenyen Ács Ilona (MAC) 3 perc 3,2 mp-cel új ma-

gyar csúcsot állított fel a vegyes uszóbajnokságban.

««(★★★)»»»

FELHÍVÁS A FERENCVÁROS NOVISZÁDI MÉRKŐZÉSEIVEL KAPCSOLATBAN

Karácsony első és második napján, mint ismeretes, a Ferencváros lesz Noviszád vendége. A világhírű magyar csapat noviszádi mérkőzéseit a Vojvodina és a beográdi Jugoszlávia rendezi. A rendezőség már szétküldte a mérkőzések plakátjait nemcsak a noviszádi, hanem a vidéki egyesületeknek is és lapunk útján kéri a társegyesületeket, hogy ezeket a plakátokat feltűnő helyen függesszék ki.

KERESKEDŐK és IPAROSOK ISMERETTÁRA

Ipartörvény - Mestervizsgák - Jogismeret - Kereskedelmi jog - Munkásbiztosítás - Bankügyletek - Számtan - Könyvelés - Levelezés - Kalkuláció - Üzemtan Háromszázötven fejezetben minden tudnivaló

32 közlemény

Második rész Általános jogi ismeretek

a kötelező zálogjogát bekebelezik.

Ha az adós a kikötött határidőre nem fizet, a záloghitelező a bíróságtól a zálogtárgy eladását kérelmezheti és a befolyt vételárból követelését kielégítheti, de a többletet vissza kell adni a tulajdonosnak. Vannak esetek, amikor a törvény nem kívánja, hogy a hitelező a zálogjog gyakorlásánál a bíróság közreműködését igénybe vegye, hanem azt anélkül is megteheti, pl. a háztulajdonos a lejárt házbér fejében a bérlő, butorait jogérvényesen visszatarthatja. Ez a törvényes zálogjog.

Egyéb esetekben zálogjog csak akkor gyakorolható, ha: 1. az adós a zálogtárgyat önként lekötötte (elzálogosítja az aranygyűrűjét), ez a szerződéses zálogjog, vagy 2. bírói ítélet alapján, ez a bírói zálogjog.

Aki zálogtárgy ellenében a pénzt felvette, a személyes adós, jogutódai a dologi adósok. A személyes adóstól minden esetben követelheti a hitelező az egész kölcsönösszeget, a dologi adóstól csak a zálogtárgy mindenkori értékét. Ha pl. valaki 5.000.— dinár kölcsönt vesz fel a házára és a házat zálogjoggal terhelten eladja, továbbra is kötelezettségben marad, mert ha az új tulajdonos nem fizet és a házat 5.000.— dinárnál olcsóbban adják el, a hiányzó különbözetet az eredeti tulajdonos megtéríteni tartozik.

A SZOLGALMI JOG (poslužno pravo-servituti).

A szolgalmi jog az az idegen dolgon gyakorolt jog, melynek alapján a tulajdonos más javára vagy nem rendelkezhetik korlátlanul saját dolgával, vagy pedig túrni tarozik, hogy azon más is jogokat gyakorolhasson, bár a legtöbb esetben a tulajdonos ezért senkitől kárpótlást nem kap.

A szolgalmat két fajtát különböztetik meg: 1. a személyes (osobno) és telki szolgalmat (zemljišno poslužje).

A személyes szolgalmat másra átruházni nem lehet. Az egyik faja ennek a haszonélvezet (uživanje—ususfrustus) pl. használhatja és gyümölcsöztetheti a férj felesége hozományát, a szülő a gyermekének külön vagyonát, az özvegy a férj hagyatékát, a másik a használati jog (upotreba—usus), amely soha nem jár együtt a gyümölcsöztetés jogával, pl. ingyen használható egy lakás, de bérbe nem adható.

A telki szolgalmak nem a személy életére szólnak, nem is a személy a jogosított, hanem mindig valamely ingatlan. Például valamely teleknek — az u. n. uralkodó teleknek (povlašeno dobro) mindenkori tulajdonosa használhatja a szomszéd, az u. n. szolgáló telken (poslužno dobro) készült kutat, utat stb. Ismeretes telki szolgalmak meg az eresztő, az ablaknyitás joga stb. A telki szolgalmak csak telekkönyvi bekebelezés alapján gyakorolhatók, de 32 éven át tartó nem gyakorlással a telki szolgalmal elévül és a szolgáló telektulajdonos kérheti a szolgálmi jog telekkönyvi törlesztés.

A KÜTELMI JOG (Obligaciono pravo).

A hitelező- és adósviszonyt a kötelmi jog szabályozza. A kötelelem szó azt jelenti, hogy vagy nekem kötelelenségem más részére valamit teljesíteni, vagy én követhetem ezt mástól, ami azt jelenti, hogy vagy hitelező vagy adós vagyok.

(Folytatjuk)

URANIA MOZI, NOVISZÁD

Minden idők legnagyobb filmje:

Dr. Robert Koch

Az emberiség megmentője
Emil Jannings Werner Kraus
Viktória v. Ballasko

Karácsonyra:

Étkező, teás és kávé SZERVIZEK, evőeszközök, valódi *slomkristály*, keretek, szentképek olcsón csak

Lerch Jánosnál kaphatók
Noviszád, Kralja Petra II 21. Tel. 30-74

Fűszer, déligyümölcs és csemegécarut

Karácsonyra is

HELMER-ÉI (Noviszád, Kralja Petra II. ul. 34)
vásárolok, mert az olcsó árak, prima és friss árú mindig oda vonz.

AMERIKÁBÓL

is tömegesen rendelik a »NÖVÉNY-HARMAT«-ot a közismert ezerjófő háziszere. Már odáig elterjedt varázslatos hatásának híre. Vigyázat! Ne fogadjon el utánzatokat. A »Növény-harmat« csak zöld üvegekben való! Ár mindentűt 12.— dinár.

HÁZASSÁG

CSINOS, fiatal, független urinő 270 lánccal, készpénzhozománnyal férjhez menne, készpénzzel hozzájárulna egyéb vállalatokhoz, házasság esetén. Arcképét megküldi Bizony házasságközvetítő irodája, Timisoara Románia. 7779

ALLÁST KERES

IRODAI gyakorlatiattal rendelkező hivatalnok állást keres. Esetleg kisegítést is vállal. Perfekt német-magyar levelező. Címeket a kiadóhivatal továbbítja. 7922

Kötött szövegtáru
divatárut, rövidárut vásároljon az olcsó **Perepulis-nál**
Noviszád, Kr. Petra II. 39. Gyümölcsiac

30-40% CUKROT

takarít meg, ha **Kafatom kávépótlót**

használ. Szép színe és kitűnő íze van. Kímélve is kapható. 10 dkg. 1.50 din. Ugy kell megfőzni, mint minden más kávé. Nem kell semmit hozzá adni. Cikóriát sem. Ahol még nem lenne, írjon a készítőnek: Frank kafa. Noviszád

PRÓBÁRA 1 KILOGRAMMOT BÉRMENTVE UTÁNVÉTEL KÜLDÜK.

„Orthopäd“ cipőket

minden fájó lábára, a leújabb módszerek szerint garanciával készít **Gál István, Szubotica Zrinjski tér 2**

Órák, ékszer,

rádiót, szemüveget, kerékpárt, varrógépet, csillárt, zseblámpát, batériát legolcsóbban ajánl; 359

KOLLÁR - BAJMOK

APRÓHIRDETÉSEK

VIDÉKRE kisebb családnak vagy öregebb házaspárnak ajánljuk házi teendőik elvégzésére jobb lány, hol családtagnak számít. Leveleket: »Otthon« jellegével a kiadóhivatal továbbítja. 8226

ELADÓ

KALKULÁTOR, a gazdasági gépszakma minden ágában tökéletes munkaerő keres állást. Ajánlatokat: »Megbízható« jellegével a kiadóhivatal továbbítja. 7921

HASZNÁLT karambol billiárd ujonnan áthuzva, olcsón eladó. Gombár Temerin. 8223

NŐI DIVATKALAP-ÜZLET Noviszádon áruval együtt sürgősen eladó. »Imobilia« közvetítő iroda, Noviszád, Katolicka Porta. 8259

KERESLET

KIFUTÓLÁNYT azonnal felvezet Tyll Heid női kalapszalonn, Noviszád, Katolikus porta. 8261

HASZNÁLT dupla ajtót 205/95 cm nagyságban megvételre keresek. Címeket a pontos mérettel a kiadó továbbítja. 8262

RADIOMŰSZERÉSZ, aki a villany-szereléshez is ért, felvétetik. Cím a kiadóban. 8283

ICCÉST keres engedéllyel a nadrányi Keresztény Földműves Olvasókör, esetleg a vendéglőt bérbeadja. Jelentkezni december 24-ig. 8264

KÜLÖNFÉLE

DR. FILIPON CRÉME a legjobb és legkedveltebb nappali krém Ara helyben és vidéken 14.— dinár Apoteka Kuchler, Vrsac. 2474

FIAT Wanderer, D.K.W.

gépkocsi képviselő **AUGUST KUTALEK**.
Noviszád, Kr. Petra II. 63. Tel. 31-06

TÜZHELYEK, kályhák legolcsóbban **SZENES** vasútleben **SZUBOTICÁN**.

SZEPLŐT, pattanást, hámlást, orrvöröszdést és más arctisztatlanságot pár tégely használata után biztosan eltüntethet **DARUVARI** krém minden szakszertben kapható. Háromsarkos nagy doboz 15.—, kis doboz 7.50 dinár. Postán küldi: **BLUM** gyógyszerár, Szubotica.

A farkas nem eszi meg a telet

Még csak karácsony után jönnek az igazán hideg napok

Karácsonyi ajándéknak vegyen Ön szeretteinek, különösen a nő és gyermekek részére valami jó meleg dolgot. Például pullover; sál; stb. Választékunk téli meleg cikkekben utolérhetetlen

BURGHARDT
KR. PETRA I. 26.

Játékárú, kötött-, szövegt- és divatárú. háztartási cikkek: edények, üveg, porcellán.
Ez éven még a szóróanyag is nagyobb
karácsonyi vásár és változatosan olcsó árak a VELIKI PARISKI MAGAZIN-ban, Noviszád

Mielőtt ajándékot vesz, feltétlenül nézze meg

NADA drogéria

raktárán lévő sok értékes, praktikus és olcsó ajándéktárgyait. **SZUBOTICA, Sirosmajerova 2. Telefon 637**

Munkaközben a szerszám megsebesít
Penta segít és sebet fertőtleníti

Kapható gyógyszerárban és ketskedésekben
IGONTA ...D. gyógynövény extract ara üvegenként 12 Dinár.

Elsőrendű hazai és déligyümölcsöt a legolcsóbban **POPOVICSNAL** vásárolhat, Szubotica Napló mellett — Telefon 364

ÜNNEPEKRE vegyen kész rétes-tésztát (Kore za pite) Fél munka. Rendelje mindig egy nappal előbb. »Koszovo« cukrászda, Kralja Petra II. 74. 8171

TEMPLOMOK részére **BETLEHEMEK** rendkívül szép kivitelben, többféle nagyságban **BACHINGER FRIGYESNE**, képeretező- és aranyozóüzem, Szubotica, B. Szudarevicseva 34 szám. 584

RÁMÁKAT legolcsóbban vásárolhat, készíthet Szótér J-nél, Noviszád, Ustávszka 1. 7616

BEJARONOT, háztartásban és főzésben önállót, magas fizetéssel azonnal felveszek. Jelentkezni 12—2 óra között. Noviszád, Cara Dusana 2. 8239

KARÁCSONYRA TÉLI MELEG harisnyát

zoknit, kesztyűt, sálát, bokavédőt, meleg téliinget, szvettert, női bugyit, zsebkendőt stb. hihetetlen olcsón vásárolhat a **MAGAZIN CARAPA** harisnyáüzemben, Szubotica, Zrinjski trg 4. Roth palota, zsidótemplom mellett. Gyapjúharisnyák és selyemharisnyák csekély hibával féárban. 569

KARÁCSONYI AJÁNDÉKNAK utazóátskát, retikült, irattáskát legolcsóbban **KLOPKA** bőröndösnél, Noviszád, Pasiceva 12

Ne feledkezzen meg róla!
Hangszer
a zenekedvelőnek a legkedvesebb karácsonyi ajándék
HOHNER

Minden elképzelhető hangszerben vezető cég és a legnagyobb választékát tartja

Truppel Béla
Noviszád, Dunavska u. Tel. 26-69
Zeneművek — Nagy zongora terakát
HOHNER harmonikák vezérképviselete

Reggeli Ujság

Uredništvo i administracija
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50
Telefon: 21-37, éjjel 20-58
Felelős kiadó: **Andree Dezső**
A kiadóhivatal nyitva van: **Blazsek Ferenc**
Pretposta — Előfizetés:
Egy óra . . . . . 28— dinár (kihordó útján 30 din.)
Három óra . . . . . 80— dinár (kihordó útján 86 din.)
Félévre . . . . . 160— dinár (kihordó útján 172 din.)
Zsazi svakodneвно — Megjelenik naponta
Post. čekovni račun — Postacseki számla:
Beograd, 59.754. Zagreb, 46.692